

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Bypass-operatie
voor Leonardkruispunt

Figurandten
Paul Dujardin wil
de rand in zijn paleis

Waterwinningsproject
zet Neerijse in rep en roer

Africamuseum verwerft
Stanley-archief

Lambermont, daar komt heibel van

FOTO: PASCAL VIGNERON

2 **De concrete toepassing van het Lambermont-akkoord dat vorige zomer leidde tot een vijfde staatshervorming bevat veel conflictstof. Wie dacht dat met dit akkoord de communautaire plooiën waren glad gestreken, zou de komende maanden wel eens vreemd kunnen opkijken; of wordt het eerder een kwestie van jaren?**

Die indruk blijft over na het colloquium 'De vijfde staats-hervorming van 2001', dat het Instituut Constitutioneel Recht van de Katholieke Universiteit Leuven afgelopen najaar organiseerde. Eminente specialisten hielden er het Lambermontakkoord tegen het licht en zagen dat het niet goed was.

Rechtstreekse verkiezing

Een aspect dat voor de rand een bijzondere betekenis heeft, is de overheveling naar de gewesten van de bevoegdheden over de zogenaamde ondergeschikte besturen, waaronder de gemeenten. In de aanvullende regeringsverklaring die Vlaams minister-president Patrick Dewael nadien voorlas, dook meteen het voornemen op om burgemeesters voortaan rechtstreeks te laten verkiezen. 'Hoewel het Vlaams parlement daarover uiteindelijk het laatste woord heeft en er nog geen ontwerp van decreet is ingediend, lijdt het weinig twijfel dat die stap op relatief korte termijn volgt. De regering lijkt vastbesloten om in het Vlaamse Gewest een systeem van rechtstreekse verkiezing van de burgemeester in te voeren', merkt Inge Vos op. Tijdens het colloquium handelde zij over mogelijke knelpunten die voortspuiten uit de nieuwe gewestelijke bevoegdheden inzake de ondergeschikte besturen. Inge Vos is wetenschappelijk medewerkster van professor André Alen aan de KU Leuven en advocate bij het kantoor Stibbe in Brussel.

Betwistbare taalkennis

De rechtstreekse verkiezing van burgemeesters zou volgens Inge Vos in de faciliteitengemeenten voor problemen kunnen gaan zorgen omdat de Vlaamse overheid moeilijk een dubbel systeem kan hanteren: een speciale regeling voor die faciliteitengemeenten en een andere voor de rest van Vlaanderen. Dat is in strijd met het gelijkheidsbeginsel dat in de grondwet staat. Bovendien voert Lambermont een 'identiteitsverplichting' in, waardoor de gewesten alle gemeenten op dezelfde manier moeten behandelen. In zekere zin is dat een bevestiging van het eerder genoemde gelijkheidsbeginsel.

Zonder te technisch te willen worden, verwijst Inge Vos naar de interpretatie van artikel 72bis van de Nieuwe Gemeentewet en de Pacificatiewet waarin sprake is van 'onweerlegbaar vermoeden van taalkennis' van de mandatarissen in faciliteitengemeenten die rechtstreeks verkozen worden. De zogenaamde Pacificatiewet, stammend uit een eerdere communautaire rel, zegt dat een gemeentemandataris die rechtstreeks verkozen wordt 'per definitie' geacht wordt de streektaal te kennen. Volgens die wet levert de rechtstreekse verkiezing dus 'het onweerlegbaar vermoeden van die taalkennis'. 'Ik ga ervan uit dat er valabele argumenten pro en contra mogelijk zijn over de toepassing van dit onweerlegbaar vermoeden van taalkennis op een rechtstreeks verkozen burgemeester. Persoonlijk geloof ik dat een 'onweerlegbaar vermoeden' in het geval van een rechtstreeks verkozen burgemeester niet houdbaar is, of concreet: men moet de taalkennis kunnen betwisten', aldus Inge Vos. Zij stipt aan dat onder meer uit de parlementaire voorbereiding op Lambermont blijkt, dat het alvast niet de bedoeling was om op het stuk van de taalsituatie van de mandatarissen in de faciliteitengemeenten iets te veranderen. Dat er bij een rechtstreekse verkiezing van de burgemeester in die gemeenten problemen kunnen/zullen opduiken, staat dan ook haast in de sterren geschreven. Inge Vos schuwt boude uitspraken, maar merkt wel op dat 'er interpretatieproblemen mogelijk zijn' en dat 'de rechter wellicht het laatste woord krijgt'. Of: hoe Lambermont slechts een schijnbare oplossing is en niet per se bijdraagt tot een goedwerkende federale staat.

Johan Cuppens

Lambermont: à suivre

L'application concrète de l'accord du Lambermont, qui a mené l'été dernier à une cinquième réforme de l'Etat, contient de nombreux sujets conflictuels. Ceux qui pensaient que cet accord sonnait résolument le glas des problèmes communautaires pourraient bien être surpris. Telle est l'impression qui prédominait à l'issue d'un colloque de juristes à l'Université Catholique de Louvain (KU Leuven).

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

■ De komst van de euro is voor iedereen een zeer belangrijke gebeurtenis. Ik hoop dat u er het volste vertrouwen in hebt en dat de overgang ook voor u vlot mag verlopen (fedeeraal minister van Economie Charles Picqué in een rondzendbrief aan de bevolking)

■ Natuurlijk zullen er wel wat problemen zijn aan de kassa begin januari. Maar het zal aan onwennigheid van de klanten liggen, niet aan ons. (Carine, kassierster bij Carrefour in Het Nieuwsblad)

■ De invoering van de euro kan de consumptie wel tijdelijk in de war sturen: het kan best dat de mensen begin volgend jaar de winkels zullen mijden, omdat ze bang zijn bij de kassa in lange rijen te moeten staan. (economisch researcher Liesbeth Van de Craen in Knack)

■ Mannekes, denk eens aan het kasverschil als je 1000 euro intikt in plaats van 1000 frank. (Correfour instructrice Mieke Christiaens in Het Nieuwsblad)

■ Hoe langer ze de consumenten toelaten om in Belgische frank te betalen, hoe moeilijker het wordt voor de detailhandel. Die zal opdraaien voor het feit dat de consumenten niet naar de banken gaan. (Ludo Van der Heyden, professor in de innovatietechnologie aan het Parijse Insead in Knack)

■ Nu hebben de meeste mensen nog een rekenmachientje nodig, maar op termijn zal iedereen in euro beginnen denken. Op vakantie reken je toch ook vlot om? (fedeeraal minister van Overheidsbedrijven Rik Daems in Het Laatste Nieuws)

■ De natuurlijke reflex om spontaan in euro te denken kan nog lang op zich laten wachten. Volgens onze specialisten zullen mensen zich veeleer bekwamen in snel omrekenen - een beetje zoals we vroeger op school de tafels ingehamerd kregen: $7 \times 8 = 56$, je weet wel. (Correfour instructrice Mieke Christiaens in Het Nieuwsblad)

■ We moeten ervoor zorgen dat de mensen zo snel mogelijk stoppen met omrekenen. (Jan Smets, commissaris-generaal voor de euro in De Standaard)

■ In de eerste weken en maanden van de euro zullen we in zekere mate gedesorienteerd raken, om een sterk woord te gebruiken. De normale

geldstandaard gaat verloren. Er is geen referentiekader meer, want met het nieuwe rekensysteem zijn we niet vertrouwd. (Marc Brysbaert, hoogleraar experimentele psychologie aan de Universiteit Gent in De Standaard)

■ We mogen ons in de beginperiode verwachten aan grote namaakpogingen. De euro wordt, naast de dollar, een wereldmunt, en zal dus ook bij valsemunters wereldwijd aantrekkingskracht krijgen. (Johan Denolf, directeur van de Directie Economische en Financiële Criminaliteit van de federale politie in De Morgen)

■ Met de introductie van de euro voelen de machtige misdaadorganisaties zich sterk aangetrokken tot vervalsing vanwege de grote potentiële winsten die met een kleine investering geboekt kunnen worden. Daarbij zal geprofiteerd worden van de burgers die nog niet gewoon zijn aan de nieuwe munt. (Derek Porter, hoofd van de Cel Vervalsing bij Europol in De Morgen)

■ Namaak is nooit uitgesloten, maar de biljetten zijn zodanig ontworpen dat de consument zonder enig hulpmiddel de authenticiteit van het biljet kan nagaan. Je hebt er heus geen uv-lamp voor nodig. (Guy Ponnet, dienstchef van de drukkerij van de Nationale Bank in De Morgen)

■ Het beste wapen in de strijd tegen vervalsing blijft de oplettende burger. Iedereen zal de komende maanden zijn biljetten goed moeten leren controleren. (Derek Porter, hoofd van de Cel Vervalsing bij Europol in De Morgen)

■ Deze briefjes zijn meer dan stukjes papier met enkele spatzen inkt erop. (...) Het is een symbool van wat wij, Europeanen, bereikt hebben. Na honderden jaren van oorlog en broedertwist, hebben we geleerd samen te leven, samen te werken, we hebben gemeenschappelijke waarden ontdekt en die nog uitgebouwd. Binnenkort hebben we nog een belangrijk ding gemeen: ons geld. (Wim Duisenberg, voorzitter van de Europese Centrale Bank tijdens de voorstelling van de eerste eurobriefjes in Frankfurt, vorig jaar augustus.)

VAN HOREN ZEGGEN

Bypass-operatie voor Leonardkruispunt 4

Meer scheepsvervoer haalt druk(te) van de weg 8

Figurandten 10

Directeur Paul Dujardin van het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten voelt zich een beetje schuldig omdat hij, zoals veel andere Brusselaars, niet in de stad maar in de rand woont. Daardoor heerst er in Brussel leegstand en raakt de rand zo volgebouwd dat je nauwelijks nog groen ziet.

Neerijse in rep en roer 22

De Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) wil in Neerijse twee grote wachtbekkens voor drinkwater bouwen. De te verwachten onteigeningen en de verkeersoverlast ten behoeve van de aanleg zetten veel kwaad bloed.

Dienstencentrum Negenhof haalt mensen uit hun isolement 25

Patrimonium op dood spoor 29

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het Atelier Helen Keller, tel. 02/466 94 40 of met de redactie.

E N O O K N O G

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6

ZONDER OMWEGEN 24 • VAN HUTZEN EN TUIJNEN 25

RESTAURANDT 28 • GASTENBOEK 32

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 145.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie: Geneviève Ostyn

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, randkrant@pi.be

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,

Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

Bypass-operatie voor Leonardkruispunt

Over enkele maanden zal de inrichting van het alom beruchte Leonardkruispunt er heel anders uitzien. De afdeling Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant wil met een aantal ingrepen het bovengronds verkeer vlotter doen verlopen. Of dat ook zal lukken is nog maar de vraag.

Op het kruispunt zelf wil men alleen nog verkeer toelaten dat vanuit Overijse naar Tervuren, vanuit Brussel naar Groenendaal, vanuit Tervuren naar Namen of vanuit Groenendaal naar Brussel rijdt. Wie vanuit Brussel komt en naar Tervuren wil, moet daarvoor via de brug van Groenendaal een ommetje maken en wie vanuit Overijse naar Groenendaal wil, moet daarvoor eerst tot aan het Vier-Armenkruispunt om daar rechtsomkeer te maken. 'Op die manier leggen we de linksafslaande en dus de meest hinderlijke bewegingen op het kruispunt aan banden', zegt ingenieur Chris Caestecker van de Afdeling Wegen en Verkeer. De Nederlandse Volkskrant die in een artikel de lezers attent maakte op de knelpunten op weg naar hun zuidere vakantiebestemmingen, vergeleek het oversteken van het kruispunt ooit met een slag op leven en dood.

Meer verkeersdruk

'De inrichting van het kruispunt is inderdaad vatbaar voor verbetering. Als je bijvoorbeeld vanuit Jezus-Eik naar Waterloo wil, dan kom je op een afstand van misschien tweehonderd meter zeven keer het verkeersteken met de omgekeerde driehoek tegen. Maar het had ook anders gekund dan wat men nu voorstelt', vinden mobiliteitsdeskundige Eric Delmelle uit Sint-Genesius-Rode en burgerlijk ingenieur Jean Dewulf uit Waterloo. 'Volgens het plan dat nu op de tekentafels ligt breng je heel wat wagens in een tijdspanne van maar enkele minuten, twee keer op of onder het kruispunt in plaats van slechts één keer. De verkeersdruk neemt dus toe en dat mag toch niet de bedoeling zijn. Op dit ogenblik zijn er

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

op het Leonardkruispunt twee ondergrondse niveau's in gebruik. Maar het bouwwerk voorziet ook een 'niveau -3' dat alleen nog maar gebruiksklaar moet worden gemaakt. Door het inschakelen van dat bijkomend niveau kun je heel wat bovengrondse problemen oplossen', vinden Eric Delmelle en Dewulf.

'De pijlers gaan tot -3. Om dat niveau in te richten moet men uitgraven en de nodige boven- en ondergrondse wegen aanleggen. Het zou best kunnen dat dat een bom geld kost en dat daarvoor enkele bomen moeten sneuvelen. Maar het is misschien toch wel nuttig dat men ook even aan de toekomst zou denken'.

'De Pinker'

Een paar jaar geleden publiceerde Eric Delmelle een tweehonderddertig pagina's tellende verhandeling over het Leonardkruispunt en over de mobiliteitsproblemen op de Ring R0. Zijn vroegere scoutsaalmoezenier Jean Dewulf hielp hem daarbij.

'De weg door het Zoniënwoud tussen Brussel en Jezus-Eik werd in 1726 aangelegd. Tien jaar later werd de baan tot in Overijse doorgetrokken. Daarna moeten we tot de jaren na het ontstaan van België wachten alvorens er ingrijpende veranderingen komen. Gouverneur de Meeus van de Société Générale vond dat er ook tussen Tervuren en Waterloo

Leonard was een venter

In 1884 zette een zekere Leonard Boon zijn woonwagen in de omgeving van het kruispunt. Hij verkocht er eten en drank aan voorbijtrekkende reizigers en aan Brusselaars die in het Zoniënbos kwamen wandelen. De autoriteiten oordeelden echter dat 's mans woonwagen daar onwettig stond en dus werd Leonard verdreven. Op één van zijn wandelingen in het bos ontmoette hij een eenzame jager die verdwaald was. De jager bleek later kroonprins Leopold, de zoon van Leopold II te zijn. 'Ik heb een probleem. Ik ben verdwaald', zei de kroonprins. 'Ik heb ook een probleem, ze hebben me van het kruispunt verdreven', was het antwoord van Leonard Boon. Hij bracht de verdwaalde prins weer op bekende wegen en als dank zorgde Leopold ervoor dat Boon aan het kruispunt opnieuw zijn spullen aan de man kon brengen. Na de dood van de kroonprins enkele maanden later, werd Boon andermaal door de rijkswacht verdreven. Wat verderop, in de richting van Oudergem opende hij dan maar de herberg Chez Leonard waar het bier nog vele decennia later de dorst van heel wat reizigers en boswandelaars leste.

een baan moest komen. Zo ontstonden in 1832 de steenweg naar Tervuren en het kruispunt dat vandaag tot ver in het buitenland bekend is. De officiële naam van het kruispunt was BK-10 of Borne Kilométrique 10. In de loop der jaren bedacht men nog andere namen, zoals De Vier Armen van Oudergem, De Pinker of Het Leonardkruispunt', zeggen Jean Dewulf en Eric Delmelle. 'Decennia lang gebeurde er nagenoeg niets. In 1957 kwam ik toevallig in Groenendaal en ik herinner mij nog levendig dat er onder de spoorweg Brussel-Namen slechts een tunneltje was met een eenbaans kasseiweg. Je kon er om de beurt in de ene of in de andere richting door. De Tervuursesteenweg tussen het Leonard en het Vier Armenkruispunt was tot in 1965 trouwens ook niet meer dan een kasseiweg. Die Tervuursesteenweg is, ten opzichte van de Waversesteenweg, altijd van secundair belang geweest. Er was bijna geen verkeer van Tervuren naar Waterloo of omgekeerd. Maar nu maakt de verbinding tussen Vier Armen en Leonard deel uit van de grote ring rond Brussel en is hij één van de belangrijkste wegen tussen noord en zuid', aldus ingenieur Dewulf.

Met stukjes en beetjes

'Het Leonardkruispunt begon maar pas een knelpunt te worden na de wereldtentoonstelling, toen men vond dat grote stukken van Overijse verkaveld moesten worden. De gemeente kreeg honderden nieuwe inwoners bij. Die werkten voornamelijk in Brussel en dus moest er een betere verbindingsweg komen tussen de druingemeente en de hoofdstad.' In 1959 liep Jean Dewulf als ingenieur stage op de werf van de nieuwe autosnelweg in Jezus-Eik. 'Die werken hebben toch wel enkele jaren geduurd. Het eerste stuk van de autosnelweg dat voor het verkeer werd opengesteld liep slechts tot aan de Frans Verbeekstraat in Overijse. Door dat stuk te nemen konden de automobilisten van en naar Namen het centrum van Jezus-Eik vermijden. De tweede verlenging werd doorgetrokken tot in Maleizen. Daardoor kon het ver-

keer nu ook het centrum van Overijse links laten liggen om wat verderop in de richting van Tombeek de oude N4 naar Namen te nemen. De verlenging van de autosnelweg tot Namen kwam er pas in de jaren tachtig.' 'Op het kruispunt zelf werd het verkeer nog tot in 1978 met verkeerslichten geregeld. Het was niemand minder dan koning Boudewijn die vond dat verkeerslichten voor zo'n druk kruispunt uit den boze waren. Dientengevolge werd in 1979 voor de richting Tervuren-Waterloo een voorlopig metalen viaduct met drie rijstroken gebouwd. Maar dat viaduct was nogal hinderlijk voor het verkeer dat vanuit Tervuren in de richting van Namen begon toe te nemen en daarom kwam er in 1983 op niveau -2 een tweede tunnel die het viaduct moest vervangen. Maar de problemen voor het verkeer dat vanuit Tervuren in de richting van Namen wil, zijn blijven bestaan', stellen Jean Dewulf en Eric Delmelle vast.

Twee hoofdassen versassen

'Het Leonardkruispunt is een unicum als kruispunt omdat het op zo'n beperkte oppervlakte het verkeer van twee belangrijke assen moet verwerken. Maar men moet zich niet de illusie maken dat de herinrichting van Leonard alle problemen op de Ring R0 van de baan zal helpen. Daarvoor zijn er nog te veel andere knelpunten', zegt Jean Dewulf. 'Het Vier Armenkruispunt is met zijn twee keer twee rijstroken veel te smal en dus dé grote boosdoener van de hele omgeving. Men heeft ons tijdens

Bypass operation planned for the Leonardkruispunt

Over a period of several months the layout of the notorious Leonardkruispunt - crossing this intersection has been likened to 'Russian roulette on wheels' - will be having a makeover. The highways & transport department of Flemish Brabant plans a number of interventions to get aboveground traffic running more smoothly, but whether they will succeed is another matter.

ons onderzoek verzekerd dat het technisch best mogelijk is om van de twee keer twee rijstroken in de tunnel, twee keer drie baanvakken te maken. Uiteraard zal dat weer veel geld kosten en misschien moeten ook daarvoor weer enkele bomen sneuvelen. Verder heb je het stuk tussen Groenendaal en Waterloo. Daar is de rijweg slechts 3,15 meter breed terwijl een gewone rijbaan 3,5 tot 3,75 meter breed is. De bestuurders merken plots dat ze op een veel enger stuk rijden. Ze zien de betonblokken van de middenberm of de modderige zijkant van het Zoniënwoud dichterbij komen en ze gaan afremmen, waardoor files ontstaan. Men zou dat probleem makkelijk kunnen oplossen door een stuk van de middenberm af te nemen om de rijbaan op de normale breedte te brengen', stelt Jean Dewulf voor. 'Als je van Waterloo richting Tervuren rijdt, krijg je ter hoogte van Hoeilaart te maken met twee 'knikken' of asverschuivingen. Mensen die de weg niet kennen vragen zich af waarom het rijvak plotseling opschuift. Dat brengt afremmen mee en daardoor krijg je ook weer file.'

Tijdens hun studiewerk ontdekten Eric Delmelle en Jean Dewulf ook dat de twee kleinere tunnels die nu aan de beide kanten van het kruispunt op de as Brussel-Jezus-Eik door fietsers en voetgangers worden gebruikt, eigenlijk bestemd zijn om het doortrekken van Brusselse metrolijnen tot in Jezus-Eik mogelijk te maken. 'We hebben daarover een kleine enquête gehouden bij inwoners van Jezus-Eik en Overijse en die leerde ons dat negentig procent van de pendelaars zo'n metrolijn wel wilden gebruiken. Maar of die er ooit komt, betwijfelen we ten eerste.'

Willy Fluyt

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

BEERSEL

Europees kampioenschap duatlon

FOTO: PASCAL VIGNERON

De gemeente Beersel heeft de organisatie van het Europees kampioenschap duatlon in 2003 in de wacht gesleept. 'Beersel was al een tijd geïnteresseerd om de organisatie van het kampioenschap in handen te nemen', vertelt burgemeester Hugo Casaer. 'Op het jaarlijkse congres van de Europese Triatlon Unie in Turkije dat onlangs plaats had, werd beslist om aan onze gemeente de Europese Kampioenschappen toe te

wijzen'. Het is niet de eerste keer dat Beersel een grote duatlonwedstrijd organiseert. De voorbije jaren vonden er al verschillende keren Brabantse en Belgische kampioenschappen plaats. 'Gezien een Europese wedstrijd toch nog een pak meer werk met zich meebrengt, zal er een gemeentelijk organisatiecomité worden opgericht dat zal samenwerken met het duatloncomité Beersel', legt Hugo Casaer uit. Een definitieve

datum voor het Europees Kampioenschap Duatlon in 2003 moet nog bepaald worden. Het gemeentebestuur van Beersel heeft alvast laten weten dat de maand mei het meest geschikt lijkt om het internationale duatlongezelschap over de vloer te krijgen.

TD

DE RAND

Nederlands oefenen in de winkel

De vzw 'de Rand' lanceert in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant een taalsensibiliseringsactie in de rand rond Brussel. De slogan van de actie is 'Ik oefen, jij oefent, wij oefenen hier Nederlands'. Concreet loopt er over het hele jaar een brievenactie naar de handelaars in Beersel, Sint-Pieters-Leeuw, Dilbeek, Asse, Meise, Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Teruren, Overijse, Hoeilaart en Grimbergen. 'Het doel van de actie is anderstaligen de kans te geven hun Nederlands te oefenen', legt Kristy De Groodt van het taaloket van de vzw 'de Rand' uit. 'Dat willen we bereiken door de handelaars ervan te overtuigen om Nederlands te spreken. Zij schakelen

vaak te gemakkelijk over op een andere taal als ze horen dat de klant maar moeizaam Nederlands spreekt. Zo worden de anderstaligen gedemotiveerd om de taal te spreken'. Een gelijkaardige actie werd in 2001 op het getouw gezet in Grimbergen door de werkgroep 'Vlaamse Aktie'. Toen werden regelmatig brieven naar de handelaars in de gemeente gestuurd met de vraag om anderstaligen die moeite doen om Nederlands te spreken daarin aan te moedigen. De vzw 'de Rand' gebruikt de Grimbergse campagne als leidraad en breidt het initiatief uit naar 12 gemeenten in de Vlaamse rand. 'We willen de actie zo uniform mogelijk voeren om de

herkenbaarheid te verhogen', aldus Kristy De Groodt. 'Eind januari krijgen de handelaars in elk van de gemeenten dezelfde gadgets en affiches om de sensibiliseringsactie bekend te maken. Op die manier willen we de herkenbaarheid

en de impact van het initiatief vergroten.' Om de actie bekend te maken bij de anderstaligen zal de vzw 'de Rand' ook alle leerkrachten Nederlands in het dag- en avondonderwijs en in de Brusselse Franstalige humaniora aanschrijven zodat zij hun studenten kunnen informeren.

TD

MEISE

Verder zonder partner

In Meise is onlangs een nieuwe vereniging opgericht voor weduwen en weduwnaars. Initiatiefneemsters zijn Josée Claessens en schepen van gezin Virginie De Klippel. 'De vereniging is een groep zonder uitgesproken godsdienstige gezindheid of politieke binding en richt zich in de eerste plaats tot weduwen en weduwnaars uit Meise en Wolvenstem, maar mensen uit de ruime omgeving zijn natuurlijk ook welkom', zegt Virginie De Klippel. De vereniging wil vrouwen of mannen die hun partner verloren de gelegenheid

bieden elkaar te ontmoeten en samen het verlies te verwerken. 'We willen zowel ontspannende als vormende activiteiten organiseren', legt Virginie De Klippel uit. 'Er zullen regelmatig uitstappen georganiseerd worden en daarnaast willen we voordrachten en groepsgesprekken aanbieden over thema's die betrekking hebben op de specifieke levenssituatie van weduwen en weduwnaars.'

Voor meer informatie over de vereniging van weduwen en weduwnaars kan u terecht op het telefoonnummer 02/272 00 30.

TD

FOTO: PASCAL VIGNERON

Lokale werkwinkel bundelt diensten

Zes gemeenten uit de Vlaamse rand hebben een akkoord bereikt om samen te starten met een lokale werkwinkel waar mensen terecht zullen kunnen voor allerlei dienstverlening aangaande tewerkstelling. Het gaat om Vilvoorde, Zemst, Kampenhout, Grimbergen, Machelen en Steenokkerzeel. 'Niet alleen de gemeentebesturen, maar ook de

OCMW's en de PWA's van de zes gemeenten zullen samen met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en andere sociale partners participeren in de werkwinkel. Vilvoorde werd uitgekozen als meest geschikte locatie voor het initiatief', aldus Vilvoordse schepenen van sociale zaken Hans Bonte. De nieuwe lo-

kale werkwinkel krijgt in elk van de zes gemeenten een contactpunt. 'De bedoeling is dat de samenwerking tussen de verschillende diensten van de zes gemeenten intenser wordt en werkgevers en werknemers

dichter bij elkaar worden gebracht. Op die manier kunnen we op lokaal vlak beter werk maken van een degelijke sociale economie', meent schepenen Hans Bonte. De opening van de nieuwe lokale werkwinkel in Vilvoorde is gepland in het voorjaar van 2002.

TD

VLAAMS-BRABANT

Meer fiets, minder auto

FOTO: MARCEL VIGNERON

Het provinciebestuur wil in Vlaams-Brabant een functioneel en recreatief fietsroutenetwerk uitbouwen in het kader van haar fietsbeleid. 'We willen meer mensen op de fiets krijgen en hen meer veiligheid garanderen', legt provinciaal fietsambtenaar Annelies Janssens uit. 'Om dat te kunnen bereiken is er behoefte aan een volwaardig alternatief voor korte autoverplaatsingen en dat willen we bieden door een degelijk fietsroutenetwerk.' Het recreatieve netwerk waarvan in de plannen sprake is moet langs aantrekkelijke en veilige fietstrajecten lopen. Met het functionele luik van het fietsroutenet-

werk doet de provincie vooral op het woon-school, woon-werk en woon-winkelverkeer. 'Woonkernen, scholen en regionale bedrijven moeten via fietspaden met elkaar verbonden worden. Daarom maakt de provincie nu een inventaris op van alle fietspaden en brengt de knelpunten in kaart', zegt Annelies Janssens. Gezien de provincie voor de uitbouw van het fietsroutenetwerk de medewerking van de gemeenten nodig heeft, is besloten om voor een extra stimulans te zorgen. De provinciale subsidie voor de aanleg van fietspaden wordt van 30% naar 50% opgetrokken.

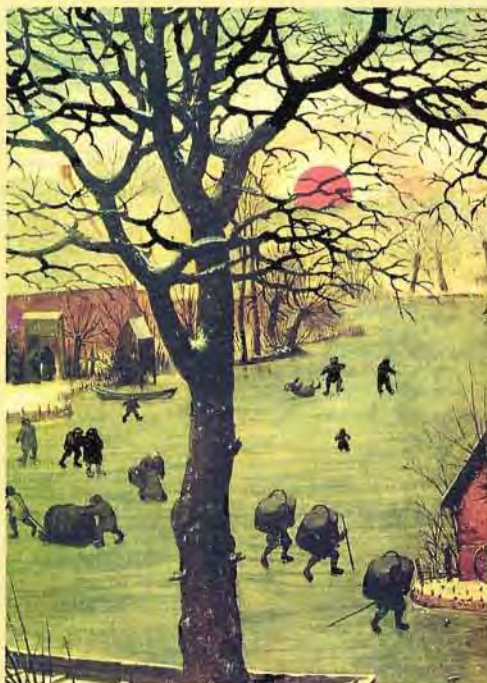
TD

WINTER MET DE BRUEG(H)ELFAMILIE

Een van onze grootste schildersfamilies van weleer was de Brueg(h)eldynastie. Hun oeuvre omvat talloze feestpartijen en boerentaferelen, maar ook raak weergegeven seizoensactiviteiten, winterse taferelen en allerlei religieuze scènes. In 'De aanbidding van de koningen' en 'De kindermoord te Bethlehem' zien we bevroren Brabantse dorpjes en een heilige familie die wordt opgeschrikt door zacht dwarrelende sneeuwvlokjes. Op het schilderij 'De Volkstelling' worden Jozef en Maria niet opgemerkt of verwelkomd, zo druk is iedereen bezig. Overal wordt sneeuw geruimd, gesjouwd, gesleed en worden de nodige voorbereidingen getroffen voor de ontvangst en het spijzen van familieleden en andere gasten.

Het 'Winterland-schap met vogelknip' stelt het toenmalige dorpse Anderlecht voor als een oord van pret en ruwheid. Leven en dood gaan hier hand in hand; gulzige vogels worden onverbiddelijk in de val gelokt, terwijl de mensen lustig aan het schaatsen zijn, met een tol spelen of een primitieve vorm van ijshockey beoefenen.

Er is ook nog de maandenreeks met onder meer 'De jagers in de sneeuw' en 'De terugkeer van de jacht'. In het Pajottenland en Pede wordt brandhout gesprokkeld en worden er varkens geslacht. Tegelijk gaan er wafels van mond tot mond en tooien de mensen zich met papieren feestmutsen. De familie Brueg(h)el leverde hiermee niet alleen een mooi bewijs van grote observatiezin, maar ook een universeel getuigenis van wintersfeer en -amusement.

Machteld De Schrijver

Meer scheepsvervoer haalt druk(te) van de weg

Containervervoer zit in de lift. Het Brussels Gewest nam recent een grote containerterminal in gebruik op de grens met het Vlaamse Gewest. Iets verderop, in Vilvoorde, komt een andere. De Cargovil Containerterminal biedt economische en milieuvoordelen, en profiteert mee van een gunstige maatschappelijke stroming.

Langs het zeekanaal Brussel-Willebroek komt een grote containerterminal evenals in Vilvoorde, in het voor distributiebedrijven bestemde businesspark Cargovil. Hessenatie, een van 's lands groten in containerafhandeling, palmt in dat industriegebied de grootste oppervlakte in en bouwt als investeerder en exploitant samen met de Gimvindusdochter Novovil de containerterminal uit.

Het Hoofdstedelijk Gewest ziet veel toekomst in deze vorm van 'multimodale' goederenbehandeling en het Vlaamse Gewest zit op dezelfde golflengte. Met de in voorbereiding zijnde terminal in Vilvoorde hoopt de NV Zeekanaal, die als vennootschap onder voogdij van de Vlaamse regering de motor is achter het project, meer containers per binnenvaart naar Brussel-Halle-Vilvoorde te krijgen.

Met de Cargovil Containerterminal is een investering van 180 miljoen

Tot vandaag wordt in de ruime omgeving rond de hoofdstad nauwelijks een container per schip vervoerd

frank gemoeid. De totale capaciteit van de terminal, via de weg vlot bereikbaar via de Ring en de E19, is

berekend op de afhandeling van 20.000 containers per jaar. Een stevige kraan met een hefvermogen van 60 ton is nodig om die containers te torsen. Op zijn 8 hectare grote terrein in het Vilvoordse businesspark heeft Hessenatie Logistics al 30.000m² distributieruimte in gebruik.

Vertraging

Het CCT-project loopt wel enige vertraging op. De ingebruikname was gepland in januari 2002, maar commercieel manager Dirk Verbinnen van Hessenatie Logistics meldt dat die, vooral door administratieve problemen, alvast is uitgesteld tot april 2002. Uitstel, maar geen afstel, want de keuze is definitief gemaakt: containervervoer beschikt meer dan ooit over een

gunstige economische troeven. Vervoer te water is milieuvriendelijker en op termijn voordeliger dan het vervoer van dezelfde tonnenmaat over de weg.

Chris Van Geyte

FOTO: PASCAL VIGNERON

Binnenscheepvaart

De Cargovil Containerterminal (CCT) past in de plannen van de Vlaamse regering om verschillende vervoersvormen te combineren en de waterweg als transportmiddel te bevorderen. Binnenscheepvaart is een van de pijlers in de optie om het mobiliteitsprobleem te helpen oplossen. Of tenminste om het Brusselse hinterland voor een nog groter verkeersinfarct te behoeden. Tot vandaag wordt in een ruime omgeving rond de hoofdstad nauwelijks een container per schip vervoerd. Dat gebeurt bijna uitsluitend met vrachtwagens of per spoor, hoewel beide vervoerswijzen in dit centrale deel van het land al zeer intensief gebruikt worden. En dat terwijl Brussel, en dus ook de Vlaamse rand, via het kanaal met de Schelde en de zee verbonden zijn. Er ligt bijgevolg nog een waaier aan transportmogelijkheden open.

20.000 containers

Het Brussels Gewest nam vorig jaar op de grens met Vilvoorde een groot overslagstation in gebruik. Ook hier zijn het spoor, het water en de weg beschikbaar voor transport.

Mehr Verkehr über Wasserstraßen

Der Containerverkehr ist im Kommen. Die Brüsseler Region nahm unlängst an der Grenze zu der Flämischen Region ein Containerterminal in Betrieb, und etwas weiter in Vilvoorde wird es ein weiteres Containerterminal geben. Das Cargovil Containerterminal (CCT) passt in die Pläne der flämischen Regierung, verschiedene Verkehrsträger zu kombinieren und das Schiff als Transportmittel zu fördern. Denn derzeit wird in der weiteren Umgebung von Brüssel kaum ein Container per Schiff befördert.

Ecopower zorgt voor groene stroom in Overijse

Het Berchemse bedrijf Ecopower heeft zich tot doel gesteld geld in te zamelen om te kunnen investeren in groene, hernieuwbare energie en werkt sinds een aantal jaren ook zelf concrete projecten uit. Eén van die projecten is de vernieuwing van de watermolen op de Ijse in Overijse.

Ecopower is een erkende coöperatieve vennootschap die op zoek gaat naar mensen die willen investeren in hernieuwbare energie en rationeel energieverbruik. Een bedrijf dus, maar dan wel één met een maatschappelijk doel en veel kleine aandeelhouders. 'Ecopower bestaat intussen 10 jaar. Sinds een paar jaar zetten we zelf ook concrete projecten op rond duurzame energie. Dat kunnen bijvoorbeeld windturbines of watermolens zijn die groene stroom leveren en op die manier bijdragen tot de ontwikkeling van meer duurzame energie', legt beheerder

'Heel wat mensen staan niet stil bij de hoeveelheid energie die ze verbruiken'

Dirk Vansintjan uit 'Mensen kunnen aandeelhouder worden als ze het minimumbedrag van 250 euro of zowat 10.000 frank investeren. We hebben intussen al zo'n vijfhonderd aandeelhouders.'

Van graan naar stroom

Ecopower heeft een tijdje geleden een project aangenomen in Overijse. 'Al van voor de veertiende eeuw staat er aan de rand van Overijse, vlakbij het huidige busstation, een watermolen. De waterkracht van de Ijse werd er gebruikt om graan te malen, maar sinds het begin van de jaren '60 viel de molen, zoals vele andere in Vlaanderen, stil. Samen met de eigenaar, de kleinzoon van de laatste molenaar, willen we de molen in Overijse een nieuwe, moderne functie geven. De investering

die Ecopower doet bedraagt ongeveer 60 000 euro of 2,4 miljoen frank. Het bovenslagrad zal vernieuwd worden en het wiel zal gekoppeld worden aan een generator zodat de molen elektriciteit kan opwekken. Als het project klaar is, komt er een paneel met informatie over groene stroom zodat iedereen kan zien wat er precies gebeurt', aldus Dirk Vansintjan. De vernieuwde watermolen zal elektriciteit kunnen leveren voor zowat 10 gezinnen. Niet meteen een indrukwekkend cijfer, maar het gaat bij projecten als dat in Overijse niet hoofdzakelijk om de hoeveelheid groene stroom die geproduceerd wordt. 'Kleine projecten spelen een grote rol op het vlak van sensibilisering', legt Dirk Vansintjan uit. 'De molen ligt in de dorpskern, wat betekent dat de elektriciteitsproductie zichtbaar wordt. En dat is precies onze bedoeling.'

Bewust energieverbruik

Het watermolenproject in Overijse zal dus zeker geen goudmijn worden. 'We willen de mensen vooral informeren over de manier waarop ze met energie omspringen. Heel wat mensen staan namelijk niet stil bij de hoeveelheid energie die ze verbruiken. Door kleinschalige projecten als dit willen we hen daarvan bewustmaken', legt Dirk Vansintjan uit. Om rendabel te zijn werkt Ecopower ook rond grote projecten. In het Oost-Vlaamse Eeklo

werden zo onlangs nieuwe windturbines in gebruik genomen. 'Bij elk project organiseren we informatiesessies voor de bevolking. We leggen de mensen uit waar het precies om gaat en proberen hen ertoe over te halen om te investeren in duurzame energie. 'We hopen in de toekomst een paar duizend mensen in Vlaanderen als coöperant te kunnen verenigen en door onze projecten ervoor te zorgen dat ze dankzij hun investering in hun 'eigen' groene stroom kunnen voorzien. Wie een band heeft met energieproductie, springt bewuster om met stroom. Hoe meer mensen we daarvan kunnen overtuigen, hoe beter.'

Tina Deneyer

Voor meer info over de projecten van Ecopower Ecopower cvba, Statiestraat 164 e, 2600 Berchem, website www.ecopower.be, e-mail: info@ecopower.be, telefoon: 0486 39 22 12.

'Grüner' Strom in Overijse

Die Firma Ecopower (Berchem) hat sich zum Ziel gesetzt, Geld zu sammeln, um in grüne, erneuerbare Energie investieren zu können. Ecopower arbeitet seit einigen Jahre auch konkrete Projekte aus. Eines dieser Projekte ist die Erneuerung der Wassermühle in Overijse. 'Wir möchten vor allem die Leute über die Art und Weise informieren, wie sie mit Energie umgehen. Viele verbrauchen nämlich immer mehr Energie', so Dirk Vansintjan von Ecopower.

'Mijn roots liggen op de ring, aan de rand van de rand. Daar waar nu het Westland Shopping Center staat, lagen vroeger de landerijen van mijn beide grootouders', vertelt Paul Dujardin, directeur van het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten oftewel het PSK en het hoeft dan ook niet te verwonderen dat hij een pleidooi houdt voor meer culturele samenwerking tussen de rand en de hoofdstad.

FOTO: ANDRÉ DE SIEGELAAR

Paul Dujardin wil de rand in zijn Paleis

PD Ik houd ontzettend veel van de stad én ik houd ontzettend veel van het platteland, het échte platteland. Ik voel me vandaag wel een beetje schuldig dat ik, zoals veel 'Brusselaars', niet in Brussel woon, maar wel in de rand. Het is het eeuwige dilemma tussen de hoofdstad en de rand. Veel mensen van mijn generatie gingen in Brussel wonen toen ze studeerden, ik ook, maar als ze kinderen krijgen vertrekken ze naar de rand. Dat is een ramp voor Brussel én een ramp voor de rand. In Brussel is er leegstand en in de rand is er geen woongebied meer; dat is een enorm probleem. Heel Vlaanderen is volgebouwd; je ziet bijna geen groen meer, en het stopt maar niet met de lintbebouwing.

Villas en fermettes

PD Brussel heeft te laat aandacht geschonken aan het probleem van de mobiliteit tussen de rand en de hoofdstad, en dat wreekt zich nu. Brussel is niet voor niets de enige metropool met een arm centrum. Neem nu Londen of Parijs, Keulen of Amsterdam, het is er weliswaar erg duur in het centrum, maar er wonen mensen, terwijl het centrum van Brussel leeg staat. De middenstand gaf het voorbeeld in de jaren zestig, ze verliet de hoofdstad om een villa -of een ferme- te bouwen

in de rand. Later volgden de anderen, ook de Europese burgers. Je kunt dat die mensen niet eens kwalijk nemen, als het centrum aantrekkelijk was geweest, waren ze er heus wel gebleven. Ik heb in die zin mijn verantwoordelijkheid genomen, dat ik geen nieuwbouw heb neergepoot. Ik heb in Gooik een erg waardevol gebouw gekocht, een vierkantshoeve uit de 18e eeuw. Het is een enorm complex dat commercieel niets voorstelt, maar dat wel een historische waarde heeft. En het ligt in een gebied waar het nog écht het pajottenland is. Ik vond en vind het er heel mooi, maar als ik foto's zie van twintig of dertig jaar geleden, moet ik toch toegeven dat er heel wat verloren is gegaan. Gelukkig is er inmiddels een nieuwe generatie aangetreden met een nieuw bewustzijn. Ook natuur is cultuur -een project zoals het Brueghel-project kan ik alleen maar toejuichen- en dus een belangrijk element van de samenleving. Dat was voor mij een belangrijke motivatie om te gaan wonen waar ik nu woon.

Elkaars werking versterken

PD Vlaanderen zou willen dat Brussel zijn hoofdstad is -en dat is het ook-, maar door de mobiliteitsproblemen komen te weinig Vlamingen naar de hoofdstad. Ook op fiscaal vlak zou er meer solidariteit moeten zijn tussen de

stad en de rand, net zoals dat in andere grote steden het geval is. Randbewoners betalen belasting in de rand en werken vaak in de hoofdstad waar ze niet bijdragen aan de diensten waarvan ze gebruik maken. Je kunt niet stellen dat het probleem van Brussel niét het probleem is van de rand. Er moet een dialoog komen, want ook op cultureel vlak is er een té grote scheiding tussen Brussel en de rand. Er zijn mensen in de rand die niet gelukkig zijn met wat zij de 'té dynamische actoren' uit het centrum noemen. Dat is spijtig. Als er geen solidariteit is tussen Vlamingen in de rand en Vlamingen in Brussel kan het in de toekomst wel eens fout lopen. De Brusselse Vlamingen hebben op het vlak van infrastructuur heel wat mogelijkheden die ze in de rand niet hebben. Nee, dit is geen neerbuigende analyse, zo van 'wij zijn de beste', helemaal niet, maar elk heeft zijn eigen doelstelling, zijn eigen mogelijkheden en beperkingen. Een voorbeeld: vanuit de rand naar een voorstelling in de Bottelarij gaan met ingelegde bussen, dat soort initiatieven wordt wel eens scheef bekeken. Als je zoiets doet zonder enige vorm van dialoog dan is er sprake van een zekere vorm van concurrentie, maar niet als je ernaar streeft om elkaars werking te versterken. Sigiswald Kuijken kan bijvoorbeeld met zijn strijkorkest concerteren in prachtige lokaties in de rand, maar een operaproductie van diezelfde muziekkunstenaar kan niet in een cultureel centrum, maar wel in het PSK. Ik wil daarmee absoluut niet zeggen dat opera beter is dan kamer-muziek, het is gewoon iets anders. We zouden hierover afspraken kunnen maken en iets voorzien in een abonnementsformule. Ik geef toe dat onze abonnementen wat duurder zijn, maar wij zijn bereid om op dat vlak een 'inspanning' te doen. Ik wil samenwerken, niet concurreren, en als de rand dat wil dan ben ik vragende partij.

Paul Dujardin veut attirer la périphérie dans son Palais

'Le Palais des Beaux-Arts est très important pour les artistes et pour le public des trois communautés', déclare Paul Dujardin, directeur du Palais des Beaux-Arts bruxellois et habitant de Gooik. Il n'est dès lors pas surprenant qu'il tient un fervent plaidoyer en faveur d'un resserrement de la collaboration culturelle entre la périphérie et la capitale. En outre, il entend également tenir compte davantage de la dimension européenne et internationale de Bruxelles et trouve que 'le secteur' doit contribuer à améliorer le dialogue entre les différentes cultures.

Voeling met het publiek

PD Het Paleis voor Schone Kunsten is heel belangrijk voor de kunstenaars én voor het publiek van de drie gemeenschappen. Er moet nog meer voeling komen met het hedendaags publiek en daar moeten bijzondere inspanningen voor geleverd worden. Verder moeten we ook rekening houden met de Europese en internationale dimensie van Brussel. Vlaanderen is een regio waar de wereld de wereld ontmoet en het PSK moet daarvan een weerspiegeling zijn. De diversiteit in Vlaanderen is vandaag zo groot dat ze het PSK alleen maar kan stimuleren. Sinds 11 september werd er nog nooit

zoveel gepraat over cultuur als nu - behalve in de politiek dan-. Ook 'onze sector' moet een steentje bijdragen en de dialoog verbeteren tussen de diverse culturen. Dat doen we deze maand met het project 'De Zij-

'Er moet een dialoog komen, want ook op cultureel vlak is er een té grote scheiding tussen Brussel en de rand'

deroute', met niet alleen aandacht voor muziek en film uit die regio, maar ook voor het sociale, de politiek én voor de Zijderoutekeuken. Zo'n project is net zo belangrijk als dat van de Zinnekeparade.

We zijn gekant tegen het puur commerciële, daar zijn genoeg andere plaatsen voor, maar dat neemt niet weg dat we een huis willen zijn waar traditie en vernieuwing hand in hand gaan.

Op naar de drie miljoen

PD Inzake cultuurparticipatie deel ik het standpunt van minister Anciaux, dat er op dat vlak méér moet gebeuren. Het PSK is een enorm gebouw -dat heeft zijn voor- en nadelen- en op een avond kan het zijn dat hier zowat vijfduizend mensen rondlopen voor een concert, een vernissage, een nocturne, of voor één van de vijf filmvoorstellingen. Op jaarbasis kom je zo aan een potentieel van twee tot bijna drie miljoen bezoekers. Wij willen die drie miljoen halen. Dat vraagt een enorme inspanning, goede communicatie, omkadering, gidsen, educatieve diensten, dito materiaal en zeker niet op de laatste plaats, een brede belangstelling vanuit de rand.

Geneviève Ostyn

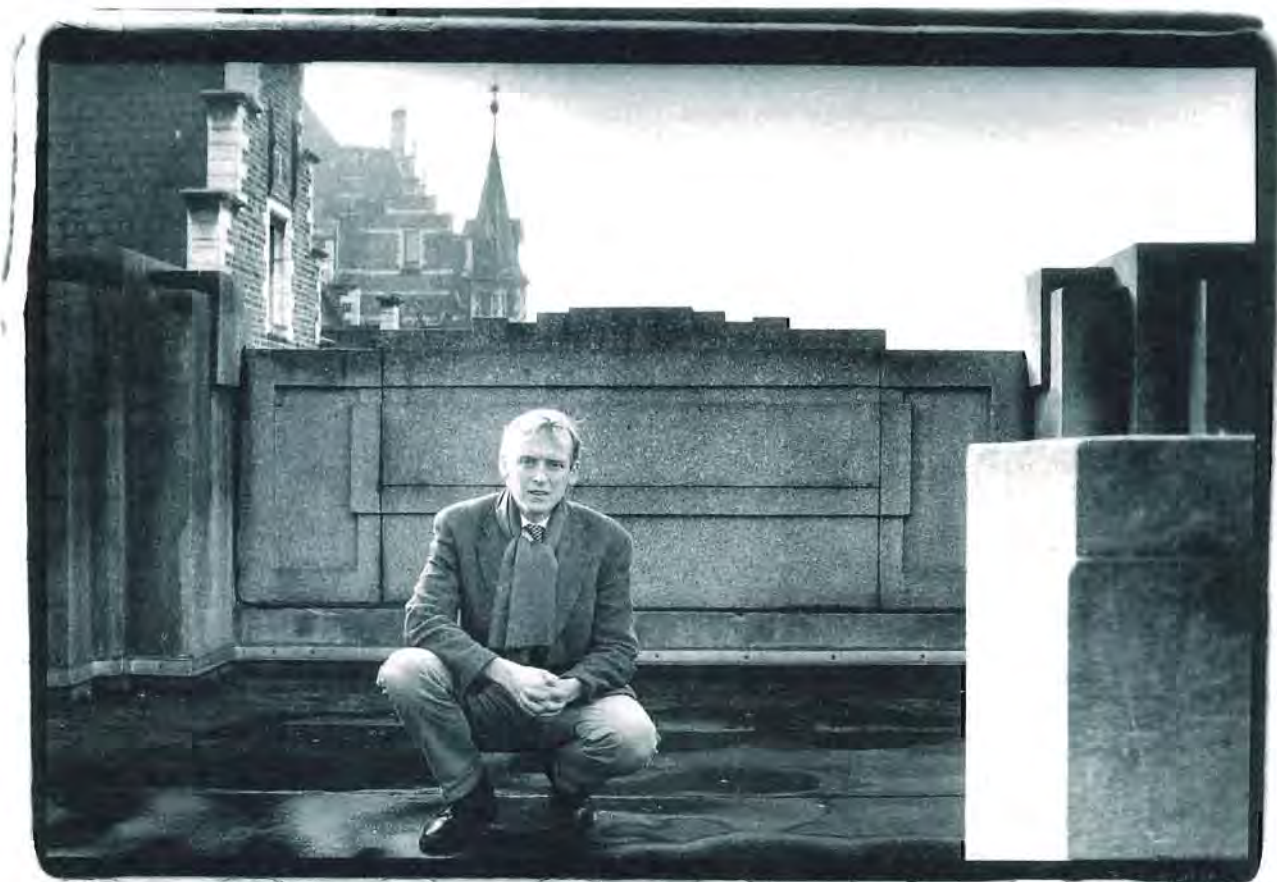

FOTO: PASCAL VIGNERON

Bernadette Vriamont

Website mikt op integratie via ruime informatie

In oktober van vorig jaar opende de vzw 'de Rand' een speciale website voor vreemdelingen en anderstalige inwoners van de rand. De website geeft informatie over het culturele aanbod en allerlei ander initiatieven die speciaal voor deze doelgroep worden opgezet. Ze is niet alleen te raadplegen in het Nederlands, maar ook in het Frans, Duits en Engels.

'Internet is een erg geschikt kanaal voor de groep ambtenaren van de Europese Gemeenschap of personeelsleden van internationale organisaties', vindt stafmedewerkster Bernadette Vriamont van vzw 'de Rand'. Het initiatief kadert in de opdracht die de vzw kreeg van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse overheid om het Vlaams karakter van de rand te versterken, anderstaligen positief te onthalen en hun integratie in de Vlaamse rand rond Brussel te bevorderen.

Lage drempel

'We bieden de anderstalige en internationale gemeenschap een hoogstaand cultureel aanbod van muziek, dans, evenementen en voordrachten. Op het programma staat onder meer het Festival van Vlaanderen en het Brussels Jazz Orchestra. In de lente organiseert vzw 'de Rand' voorts het Intervoice-festival: zes concerten die volledig aan de stem zijn gewijd. Om die concerten te beluisteren, hoef je geen of weinig Nederlands te kennen. Voor de anderstaligen hebben we verder een selectie gemaakt uit het culturele aanbod in de zes gemeenschapscentra. De drempel is bewust laag gehouden en schept geen verwachtingen die we niet kunnen inlossen', aldus Bernadette Vriamont.

Na het succes van vorig jaar programmeert de vzw 'de Rand' ook weer een aantal eminente sprekers uit in de lezingenreeks Speakers' corner. Professor Hugo Baetens heeft het op 15 januari in Jezus-Eik over tweetalig of meertalig onderwijs in Vlaanderen, Brussel en Europa. Gerard Mortier spreekt op 15 april in Wezembeek-Oppem over de rol van de kunst in het toekomstige Europa. Ze houden hun toespraak in het Nederlands, maar er is simultaanvertaling in andere talen.

Unieke toneelvoorstelling

'Cursussen Nederlands zijn het instrument bij uitstek om anderstaligen de kans te geven om zich te integreren', vindt Vriamont. Langs de website informeren we hen over het erg verscheiden aanbod van taallessen in de regio. In de gemeenschapscentra van Wemmel, Kraainem, Linkebeek, Wezembeek-Oppem en Drogenbos organiseert vzw 'de Rand' taallessen. Daarbij werken we nauw samen met de bestaande centra voor volwassenenonderwijs. Waar er hiaten zijn bieden we een aanvullend programma aan, zoals Nederlands Tweede Taal (NT2) voor kinderen en ouders.' Voor de cursisten van de taallessen Nederlands programmeert vzw 'de Rand' op 28 februari a.s. het toneelstuk 'Meer is altijd beter' in het gemeenschapscentrum De Lijsterbes in Kraainem. Die Nederlandstalige voorstelling is speciaal gemaakt voor toeschouwers die betrekkelijk weinig Nederlands kennen. De unieke theaterproductie is ontworpen in het Instituut voor Talen van de KU Leuven door mensen met een ruime ervaring in het Nederlandstalig onderwijs voor anderstaligen.

Positief effect

Het totale aanbod voor anderstaligen is beknopt beschreven in de viertalige brochure 'cultureel programma van de Rand 2001-2002' en staat nu ook op de website van 'de Rand'. Na een paar maanden vindt Bernadette Vriamont het nog te vroeg om het effect te meten van de website voor anderstaligen. 'Een van de onmiddellijke, positieve effecten is al wel dat een aantal anderstaligen zich via onze website hebben ingeschreven voor de cursussen Nederlands.'

Gerard Hautekeur

Meer informatie: **vzw de Rand**

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel. 02-456.97.80

e-mail: info@derand.be, website: www.derand.be

Integration and information at www.derand.be

In October last year De Rand vzw opened a special website for people living in the region who come from abroad or who speak languages other than Flemish as their mother tongue. This website contains information about the cultural programme and the various other initiatives that are specially aimed at this target group. You can consult the website in French, German and English as well as in Dutch.

VAN 5/1 TOT 4/2

RANDUIT

A G E N D A

Ketjes met drumstokjes

Les Petites Frappes zijn vijf Brusselse grapjassen, die waanzinnige muzikale cabaretstunts bedenken. Soms noemen ze zich ook de Vrolijke Drumketjes. Met slagwerkstokjes, trommels en triangels krijgen ze moeiteloos de lachers op hun hand. Voor hun nieuwe show spaarden ze kosten noch moeite

Wemmel, GC De Zandloper, donderdag 24/11 om 20u, tel. 02-460 73 24

Sociaal drama op de planken

Tallose bedrijven verhuizen of sluiten. Met of zonder ontslagpremie worden ook de managers en de kaderleden de laan uitgestuurd. Dat leidt vaak tot een ontwrich-

ting van hun persoonlijkheid. Het Mechels Miniatuur Theater brengt 'Top Dogs' van Urs Widmer op de planken

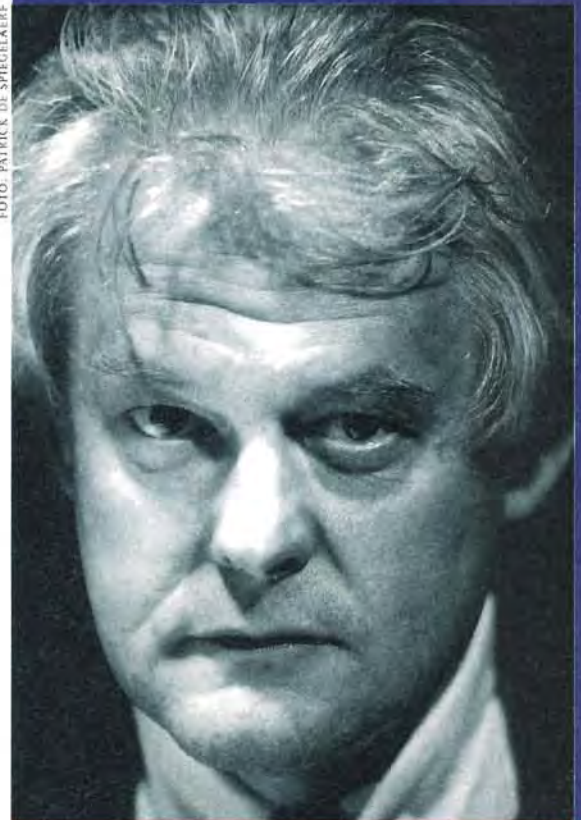

Overijse, CC Den Blank, vrijdag 11/11 om 20.30, tel. 02-687 59 59,

Linkebeek, GC De Moelie, vrijdag 25/11 om 20u, tel. 02-380 77 51.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELIERE

Creatief complot in De Kam

'Nieuwjaarke zoete', met die titel wordt in GC De Kam 'het leuke aan het ernstige gekoppeld'. Eerst vertelt Geert van Istendael -in het Brusselse dialect- een zelfgeschreven sprookje, brengt hij een gedicht uit zijn nieuwste dichtbundel en leest hij een paar stukken voor uit ander recent werk. Daarna: tijd voor een café chantant met 't Crèjateef Complot.

Wezembeek-Oppeem, GC De Kam, vrijdag 25/10 om 20.00 u, tel. 02-731 43 31

PODIUMKUNSTEN

THEATER

ZATERDAG 5 JAN

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Kean & ZN door De Queest
(Dirk Tuypens en Kris Cuppens)

Twee acteurs spelen twee acteurs
● 20.15

Kleine Bezetting

door Cie. De Koe

● 20.30

ZONDAG 20 JAN

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

A little Night Music

door het Koninklijk Ballet van Vlaanderen

● 19.00

DONDERDAG 24 JAN

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Ongelikt/King Lear

door Het Paleis/Laika (Blauw Vier)

● 20.30

VRIJDAG 25 JAN

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14

NIET TE MISSEN

KLASSIEKE MUZIEK

Zorgeloos het nieuwe jaar in

Voor hun feestelijk nieuwjaarsconcert putten de gedreven muzikanten van La Petite Bande uit het omvangrijk en gevarieerd oeuvre van Georg Philipp Telemann. Deze Duitse barokcomponist verwerkte zowel Franse als Italiaanse en zelfs Poolse elementen in zijn galante kwartetten. En omdat hij dat met zoveel verve deed werd hij door zijn 18de eeuwse tijdgenoten zelfs nog meer geprezen dan J.S. Bach en G.F. Haendel.

Dit jaar viert dit bejubelde kamermuziekensemble van Sigiswald Kuijken al zijn dertigste verjaardag. Le Petite Bande verwierf onder zijn leiding faam met hun getrouwe interpretaties van oude muziek op authentieke of zorgvuldig gereconstrueerde instrumenten. De groep werd trouwens opgericht op verzoek van de platenmaatschappij Harmonia Mundi die hiermee in de muziekwereld een doorbraak wilde forceren van de 'musica antiqua'. Sindsdien staan de Vlaamse ensembles voor oude muziek aan de wereldtop. Paul van Nevel en Philip Herreweghe werden even bekend als de Kuijken-familie. De geselecteerde Telemann-composities voor dit concert klinken vrolijk en charmant en schenken de luisteraar een zorgeloos gevoel. Om de kommer van het voorbijge jaar snel te vergeten en met een opgewekt gemoed aan het nieuwe te beginnen.

Ternat, Sint Gertrudiskerk, 9/1 om 20u30.
Org. CC Den Horinck, Asse (02-466 78 20) en
CC De Plotter, Ternat (02-582 44 33)

LD

A little Night Music

VRIJDAG 11 JAN

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhof 11

Top Dogs

door het Mechels Miniatuurtheater

● 20.30

11 EN 12 JANUARI

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

'k zit met de Gebakken

Peren door Het Echt Antwaarps

Theater

● 20.00

DONDERDAG 17 JAN

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Recreatiecentrum Itterbeek

Top Dogs

door het Mechels Miniatuur Theater

● 20.00

ZATERDAG 26 JAN

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

Circus Jeroen Bosch

door Flairck en Corpus

● 20.00

26 EN 27 JAN

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6

'k zit met de Gebakken

Peren door Het Echt Antwaarps

Theater

● Op zaterdag om 20.15 uur,
op zondag om 16.15 uur.

DONDERDAG 31 JAN
JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1

Tik door Gordijnen
voor Konijnen

● 20.00

Circus Jeroen Bosch

NIET TE MISSEN

TONEEL

Als het spant tussen vader en zoon

'Kean & zoon' belicht de spanningen tussen een gerenommeerd acteur en de jonge man die het meest op hem lijkt. Dat is natuurlijk zijn zoon die hem zowel op maatschappelijk als op professioneel vlak naar de kroon steekt. Dirk Tuypens en Kris Cuppens, die hun gezelschap de Queeste hebben gedoopt omdat ze op het podium de belangrijkste levensvragen willen behandelen, borduren maar gedeeltelijk verder op de biografie van de 18de eeuwse Engelse sterspeler Edmund Kean, die tijdens een druk bijgewoonde voorstelling zijn laatste adem uitblies. Zij putten nog meer inspiratie uit hun eigen ervaringen.

Onvermijdelijk belanden ze ook bij het oedipouscomplex van Sigmund Freud. Hoewel generatieverschillen nooit helemaal overbrugd worden valt de appel doorgaans niet ver van de boom. De vaderfiguur drukt een onuitwisbare stempel op het gedrag van zijn kind. Het stuk speelt zich af in een kleedkamer. Als de acteurs in de rol van hun personage kruipen kunnen ze zichzelf vanop afstand bekijken, waardoor ze misschien wijzer worden. Deze keer moeten ze zich verplaatsen in de Shakespeariaanse hersenspinsels van Othello en Iago, die zelf in een giftig adderkluwen verstrikt raken en hun ondeugden niet meer kunnen beteugelen tot de dood vrij spel krijgt. Dirk Tuypens en Kris Cuppens vermijden evenwel een fatalistische benadering en proberen daarentegen het prangende conflict tussen vader en zoon te neutraliseren.

Grimbergen, CC Strombeek-Bever, zaterdag 5/1 om 20u15
(02/263 03 43)

LD

NIET TE MISSEN

CABARET

Brusselse Ketjes jongleren met drumstokjes

Les Petites Frappes zijn vijf Brusselse grapjassen, die waanzinnige muzikale cabaretstunts bedenken. Soms noemen ze zich ook de Vrolijke Drumketjes. Ooit hoopt het ambitieus kwintet door te stoten tot de Londense Albert Hall en de New Yorkse Metropolitan. Met slagwerkstokjes, trommels en triangelen krijgen ze moeiteloos de lachers op hun hand. Voor hun nieuwe show spaarden ze kosten noch moeite. Bij een peperdure couturier in de hoofdstad bestelden ze bijvoorbeeld standingvolle, zwarte smokings. Wie durft nu nog beweren dat ze spotten met het klassieke concertprotocol?! Als echte cipiers kijken ze erop toe dat niemand in de zaal indommelt of onbeleefd geeuwt. Die snoodaards worden gestraft met een luidruchtige paukenslag of een alarmbel. Aanvankelijk lijkt het concert ordelijk te verlopen. Maar al tijdens de stembeurten verliezen sommige muzikanten hun geduld en beginnen ongedisciplineerd te spelen. Bovendien lopen ze elkaar voor de voeten. De chaos is compleet als de toeschouwers wild protesteren. Wie vorig seizoen de variétévoorstelling 'Boumlala' heeft bijgewoond, weet dat er met Les Petites Frappes hartelijk

gelachen kan worden. De titel van hun nieuwe show 'I had a drum' is uiteraard een parafraze op een geveugelde uitspraak van Martin Luther King.

Wemmel, GC De Zandloper, donderdag 24/1 om 20u.
(02/460 73 24)

LD

DANS

WOENSDAG 30 JAN

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhof 11

Discovery of heaven

20.30

HUMOR

DONDERDAG 24 JAN

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Première I Had a Drum

door Les Petites Frappes

20.00

POËZIE EN LITERATUUR

VRIJDAG 25 JAN

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172

Nieuwjaarscabaret met Geert van Istendael en 't Creatief Complot
Geert van Istendael vertelt een van zijn zelfgeschreven sprookjes in het Brusselse dialect, brengt een groot gedicht over Brussel uit zijn nieuwe bundel 'Taalmaschine' -een primeur- en leest voor uit zijn recente boek 'Alle uitbarstingen'.

20.00

DONDERDAG 31 JAN

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6

Gedichtendag Vlaanderen

De Dichter en de Chef
door Chantal De Waele en Erik Burke

20.00

FAMILIEVOORSTELLINGEN

ZATERDAG 12 JAN

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Alice door Rieks Swarte/Toneelschuur

19.30

VRIJDAG 25 JAN

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhof 11

Pinocchio door Frank Groothof

20.00

KLASSIEK

ZONDAG 6 JAN

ZAVENTEM

Gemeentelijk Auditorium
Hoogstraat 50

Nieuwjaarsconcert

in Weense stijl door het salonorkest
Panache o.l.v. Dirk Boehme
Info: 02-758 87 92

WOENSDAG 9 JAN

TERNAT

Sint-Gertrudiskerk

Nieuwjaarsconcert

La Petite Bande met
Georg Philipp Telemann
Info: CC Den Horinck,
tel. 02-466 78 21

20.30

ZATERDAG 12 JAN

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhof 11

Nieuwjaarsconcert Panache

Salon- & Promenadeorkest
20.00

NIET TE MISSEN

POËZIE

Gedichten om van te smullen

De pruimen van Jantje en de appeltjes van oranje zijn niet de enige vruchten die zondagsdichters hebben geïnspireerd. Knapperige druiven, zoetsappige mango's, sensuele bananen en geurige stoofperen zorgen voor even zovele poëtische ontboezemingen. Wie de verzen hoort krijgt meteen het water in de mond. Op de Vlaamse Gedichtendag sprokkelen twee totaal verschillende voordrachtskunstenaars culinaire aforismen en lyrische beschouwingen bij elkaar. Radio-presentatrice Chantal de Waele en Eric Burke noemen hun programma 'De dichter en de chef'. Ze laven zich onder meer aan het oeuvre van de Franse priester-poëet Rabelais die van Gargantua en Pantagruel de gulzigste figuren van de wereldliteratuur maakte. De twee acteurs neusden eveneens in het oeuvre van de meer bezadigde Rutger Kopland en

de fantasierijke Toon Tellegen. Ook in de boeken van Isabel Allende, Gust Gils en Louis Paul Boon vonden ze leesvoer naar hun gading. De Leuvense regisseur Jos Stroobants leidt dit dichtersbuffet in goede banen, terwijl Catherine Mertens stemmige pianomuziek vertolkt. Zodra de wijn de juiste temperatuur bereikt, nodigen de woordkunstenaars de hongerige poëziefreaks aan tafel. En waarschijnlijk stijgt de

stemming nog als het licht van de maan op deze romantische bijeenkomst de kaarsvlammen slijpt. Zelfs de koks zullen dan hun vingers aflikken.

Kraainem, GC De Lijsterbes, donderdag 31/1 om 20u15 (02/721 28 06)

LD

VRIJDAG 18 JAN

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Marlène Dietrich, Falling in Love again,

door Ensemble Gruppetto
20.30

ZATERDAG 19 JAN

OVERIJSE

Sint-Martinuskerk

Ensemble Gospodi brengt Slavisch-Byzantijnse gezangen; 'Muziek van de stilte'.

Info: 010/84 41 13, 0497/84 68 87,
lieve.vanderlinden@skynet.be.

Prima La Musica

ZONDAG 20 JAN**SINT-GENESIUS-RODE**

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoevestraat 67

Het Brabants Volksorkest brengt

traditionele volksmuziek

uit de Vlaamse gewesten

● 11.30

ZONDAG 20 JAN**VILVOORDE**

Ruiterijcomplex Domein 3 Fonteinenv

Aperitiefconcert

David Nunez & Tom Pauwels

Info: 02-255 46 90

● 11.00

NIET TE MISSEN**TONHEEL****Gedumpte managers likken hun wonden**

Tallose bedrijven verhuizen of sluiten. Met of zonder ontslagpremie worden ook de managers en de kaderleden de laan uitgestuurd. Dat leidt vaak tot een ontwrichting van hun persoonlijkheid. Na de Brusselse KVS brengt nu ook het Mechels Miniatuur Theater 'Top Dogs' van Urs Widmer op de planken. Deze versie oogt door zijn sociaal-realistische aanpak nog grimmiger.

Is er voor deze hooggeschoolden die hun werk hebben verloren, eigenlijk nog hoop? Of worden zij zonder vooruitzichten op de arbeidsmarkt gedumpte waar ze het gevaar lopen om ontroostbare 'underdogs' te worden. In deze cynische voorstelling klampen de getroffen zich vast aan hun vroegere waardepatronen. Ze wenden zich tot een bemiddelingskantoor dat hen psychologisch begeleidt en zelfs therapeutische sessies organiseert. De frustraties, die ze bij hun vroegere werkgevers hebben opgelopen, kunnen echter nauwelijks worden geneest. Ze behouden hun tics en obsessies omdat ze zich blijven vastklampen aan hun status van weleer. Daarbij verliezen ze uit het oog dat niemand onaantastbaar is en dat iedereen wel degelijk vervangbaar is.

LD

Linkebeek, GC De Moelie, vrijdag 25/1 om 20u
(02/380 77 51)

De tijd van doen

Op 23 april 2002 organiseert de provincie Vlaams-Brabant een seniorenhappening, 'De tijd van doen', in Gemeenschapscentrum De Zandloper in Wemmel. Bedoeling is om tot een meer positieve kijk op ouderen te komen. Op die happening zijn er workshops over mobiliteit, vrije tijd en participatie. Ook de kinderen worden bij dit project betrokken en wel met een fotowedstrijd. Kinderen van de tweede en derde graad uit het basisonderwijs kunnen leuke en verrassende foto's van ouderen maken en insturen. De wedstrijd wordt georganiseerd via de scholen en de school met de meeste inzendingen krijgt een digitale camera. Individuele winnaars -per leeftijdscategorie- krijgen een fiets. Uiterste inzenddatum voor de foto's is 15 februari.

Voor meer informatie over de seniorenhappening:

Lieve Saerens, 016/26 73 30.

VRIJDAG 1 FEB**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Verklärte Nacht

door Prometheus en Danel

● 20.15

ZATERDAG 2 FEB**ALSEMBERG**

CC De Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Prima La Musica vertelt Händel,

een jeugd- en familieconcert

● 15.00

ZONDAG 3 FEB**KRAAINEM**

GC De Lijsterbes 02-721 28 06

Lijsterbessenbomenlaan 6

Preambule en Dansen

door Cinque Venti

● 11.00

ZONDAG 3 FEB**SINT-PIETERS-LEEUEW**

CC Coloma

Aperitiefconcert door klavierkwartet con Spirito om 11 uur. Dit concert kadert in het poëzieproject 'Bloeiende woorden', een driedaagse (1 tot 3 februari) rond poëzie en bloemsierkunst. Tentoonstelling, creatieve ateliers, kalligrafie, en zo meer. Vrije toegang, ook voor het concert.

Info: 02-371 22 62

Preambule en Dansen

POP EN ROCK**VRIJDAG 1 FEB****ASSE-ZELLIK**

CC Den Horinck 02-466 78 21

Noorderlaan 20

Jan Leyers en groep

● 20.30

VRIJDAG 1 FEB**LINKEBEEK**

GC De Moelie 02-380 77 51

Sint-Sebastiaanstraat 14

Café optreden van de winnaar van de preselecties van het Free Podium

● 21.30

NIET TE MISSEN

TONHEEL

Stoeien met de drie zusters van Tsjechov

Met ludieke kindervoorstellingen bewees 'Gordijnen voor Konijnen' dat hedendaags theater niet zwaar-wichtig hoeft te zijn. Hoewel het gezelschap is overgeschakeld op producties voor volwassenen blijft de benadering lichtvoetig. 'Tik' is een wel heel vrije bewerking van 'De Drie Zusters' van Tsjechov. De auteur zou zijn ogen niet geloven als hij nu Wouter Bruneel, Koen de Ruyck en Tom Vermeir aan het werk zag. Onder het toezien van Craig Weston stoeien deze drie praatvaardige spelers met de volzinnen van de Russische schrijver. Ze schrappen woorden

en vervangen die door blitse uitspraken. Van de hoofdthema's wordt echter nooit afgeweken. De vrouwelijke hoofdpersonages vervelen zich wel degelijk op het platteland. Ze willen nog altijd naar Moskou. Maar ze zijn te lamlendig om hun dromen in daden om te zetten. Bijgevolg bestoken ze elkaar met hun onvervulde wensen en vergeten intussen te leven. Zo snellen de dagen voorbij en voor ze het weten zijn ze oud en versleten. 'Gordijnen voor Konijnen' belicht de ironie van het lot. De acteurs wisselen geregeld van rol. Hun dialogen klinken ongezoeten en die rechtvoor-de-raapse stijl is opwindend voor de argeloze toeschouwer. Dat is op zijn minst opmerkelijk voor een stuk dat over de saaiheid van het bestaan gaat.

Jezus-Eik, GC De Bosuil, donderdag 31/1 om 20u
(02/657 31 79)

LD

VRIJDAG 1 FEB
VILVOORDE

CC Het Bolwerk, Bolwerkstraat 17
Colors door Voice Male
Info: 02-255 46 90
● 20.30

WERELDMUZIEK

ZATERDAG 26 JAN
ASSE-ZELLIK

CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20
Egshiglen, traditionele muziek en spektakel uit Mongolië
● 20.30

CHANSON

DINSDAG 15 JAN
GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
Duveltjeskermis
door Bart Voet en Esmé Bos
● 15.00

ZATERDAG 26 JAN
VILVOORDE

CC Het Bolwerk, Bolwerkstraat 17
Swingen tot morgenvroeg
door Johan Verminnen
Info: 02-255 46 90
● 20.30

JAZZ, BLUES EN SWING

VRIJDAG 11 JAN
WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
The Brussels Concertband en Sabien Tiels
● 20.00

VRIJDAG 18 JAN
GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
Folkstroom
door Bhuba Bruce Lewis
● 20.15

Egshiglen

NIET TE MISSEN

THEATER

Alice in een nieuw wonderland

Dank zij de visuele effecten en de prachtige decors zijn alle voorstellingen van de Nederlandse theatermaker Rieks Swarte een lust voor het oog. Bovendien kiest hij steeds door de wol geverfde spelers. Na de Hollandse Revue toert dit eigenzinnig gezelschap nu rond met een heuse klassieker. Hun 'Alice in Wonderland' vertoont geen enkele overeenkomst met de getekende versie van de Walt Disneystudio's. Het Horlogekonijn oogt veel grappiger en de muizen zijn zeker doortastender. De Speelkaartenkoningin lijkt wel een afstammeling van ijzeren lady 'Margaret Thatcher'. Alice pijnigt haar hersenen over haar onverwachte gedaanteveranderingen en de onvoorspelbare gebeurtenissen die ze meemaakt. Dat er over haar lotgevallen een computerspel op de markt kwam, kan ze vanzelfsprekend waarderen. De 'gamers' moeten nu immers zelf de talloze problemen waarmee zij geconfronteerd wordt oplossen. Gelukkig kan dit met een beetje digitale logica. In het oer-manuscript van Lewis Carroll moet het verbijsterde meisje het hoofd bieden aan nog vreemdere situaties. De sluwe schrijver, die ook wiskundige was, tarte gewoon de wetten van het gezond verstand. Rieks Swarte ontwierp opnieuw vrolijke poppen, griezelige maskers en oogstrelende kostuums. Maar na de spectaculaire 'Vertellingen van 1001 Nacht' en 'Potters Beesten' hadden we niet anders verwacht.

Dilbeek, CC Westrand, zaterdag 12/1 om 19u30
(02/466 20 30)

LD

VLAAMS CENTRUM VOOR CULTUURCOMMUNICATIE ZOEKT HET VOOR U UIT

Cultureel Vlaanderen in een allesomvattende databank

Waar brengt Johan Verminnen zijn seizoensshow 'Swingen tot morgenvroeg'? Wanneer componeerde hij 'Laat me nu toch niet alleen'? Hoe vaak belichaamde hij kapitein Haddock in de Kuifjesmusical? Oogstte deze peperdure privé-productie positieve reacties in de pers? Zijn de toegangsprijzen te hoog of betaalbaar? Wie binnenkort de Vlaamse cultuurdatabank raadpleegt krijgt op deze vragen meteen het juiste antwoord.

Het in oktober van vorig jaar opgerichte Vlaams Centrum voor cultuurcommunicatie ontwikkelt een allesomvattende databank en komt binnenkort op het internet met een website die praktische en inhoudelijke informatie verschaft over zoveel mogelijk culturele initiatieven in Vlaanderen. Het gaat daarbij niet alleen om tentoonstellingen, concerten, films, dansproducties en theatervoorstellingen, ook de musea, de bibliotheken, het cultureel patrimonium, de amateurkunsten en de activiteiten voor jongeren worden in het bestand opgenomen. De databank en de website zullen dagelijks worden bijgewerkt.

Kranten en tijdschriften publiceren veelal ondoorzichtige agenda's en berichten maar fragmentarisch over het cultureel aanbod. Zelfs de gespecialiseerde bijlagen en magazines blijken, ondanks de geleverde inspanningen, verre van volledig. Om achtergrondinformatie te vergaren heeft de cultuurfreak vaak veel tijd nodig. Het VCCC zou dat zoekwerk kunnen vergemakkelijken. Bovendien kan het centrum de organisatoren en de directeurs van de instellingen een handje toesteken op promotioneel vlak.

Publieksvriendelijk

Over afzienbare tijd wordt het centrum een extern, verzelfstandigd overheidsagentschap. Nu het nog in de kinderschoenen staat hangt

het voorlopig rechtstreeks af van de Vlaamse minister van Cultuur. Directeur Toon Berckmoes, die zijn sporen verdiende bij Antwerpen'93 en Toerisme Vlaanderen, en Piet Forger, die tot voor kort coördinator was van Vlabra'ccent

Culture On Line zou ook Vlaanderen de cultuurparticipatie kunnen bevorderen met een gelijkaardig of een nog beter netwerk.

Met de artistieke creativiteit zelf zal het VCCC zich vanzelfsprekend niet bemoeien. Wel worden marketingprincipes toegepast om de interesse voor cultuur en de internationale uitstraling te verbeteren.

Meer diepgang

Dat het aantal schouwburg- of tentoonstellingsbezoekers zou toenemen is zeker niet het eerste doel van het centrum. Minstens zo belangrijk wordt de zogenaamde culturele 'verdieping'. Wie naar een theatervoorstelling of een concert wil moet bijvoorbeeld gemakkelijk de recensies kunnen opvragen die eerder over dit cultureel evenement verschenen.

Het VCCC kan nu al een beroep doen op intergemeentelijke, provinciale en sectorale initiatieven. Op de website zullen links worden gelegd naar 'www.applaus.be' of 'www.derand.be' die al langer informatieve en culturele gegevens over Vlaams-Brabant bevatten. Het Muziekcentrum Vlaanderen, het Vlaams Theater Instituut, de koepels en de instellingen voor sociaal-cultureel werk en de scholen worden eveneens ingeschakeld. Ruime aandacht is er ook voor de programma's van 'Make it happen', Music Hall en de andere grote cultuurbonzen uit de privé-sector.

Het Brueghelproject

en ook directeur van FEVECC, werden door Bert Anciaux aangetrokken om het project met een ploeg medewerkers concreet in te vullen.

Weinig Europese regio's hebben immers een even rijk geschakeerd cultureel aanbod. Toch wordt er alom geklaagd over lage bezoekerscijfers of een gebrek aan interesse. Een publieksvriendelijk, geïntegreerd beleid zou hier veel aan kunnen verhelpen. Na de Nederlandse Uitlijn, het Noorse Kulturnett en het Britse

Op de begroting van vorig jaar werd voor het VCCC al 65 miljoen frank (ong. 1.65 miljoen Euro) uitgetrokken. Dit bedrag zal de komende jaren worden aangepast aan de behoeften van het centrum.

Ludo Dosogne

VCCC, Martelaarsplein 7, Brussel, tel. 02/553 28 70.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

DONDERDAG 24 JAN

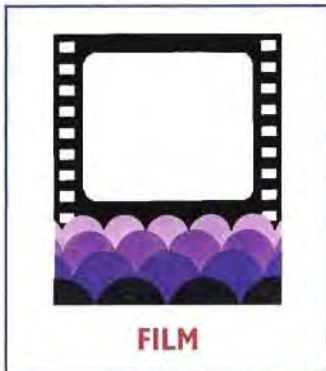
ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Trio Grande

● 20.30

ZONDAG 6 JAN

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Shrek

● 15.00

DINSDAG 8 JAN

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

A.I.

● 20.30

WOENSDAG 9 JAN

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhof 11

Das Experiment (KNT)

● 20.30

DONDERDAG 10 JAN

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam, Beekstraat 172

Charlie's Angels

● 20.00

ZONDAG 13 JAN

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Amores Perros

● 20.00

WOENSDAG 16 JAN

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhof 11

America's Sweethearts

● 20.30

ZATERDAG 19 JAN

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

JEF

Mariken

● 14.00

ZONDAG 20 JAN

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhof 11

Atlantis

● 15.00

WOENSDAG 23 JAN

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhof 11

Training Day

● 20.30

VRIJDAG 25 JAN

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24

Moulin Rouge

● 20.00

ZONDAG 27 JAN

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Pauline & Paulette

● 20.00

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

Kam kiest voor Kunst,

tekeningen van Nico Willemsens

VAN 9 JAN TOT 4 FEB

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Bad Girls,

een fotodocumentaire over

een vrouwengevangenis.

VAN 18 TOT 20 JAN

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51

Sint-Sebastiaanstraat 14

Quilts

Quilts

ZONDAG 6 JAN

MEISE/WOLVERTEM

Sportcomplex De Nekker in Meise

Mountainbike

Info: 016-26 76 55

● Vanaf 8.30 tot 10.30

ZONDAG 13 JAN

TERVUREN

Sportcentrum Diependal

Mountainbike

(MTB Vrienden Tervuren)

Info: 016-26 76 55

VANAF 17 JAN

VILVOORDE

CC Het Bolwerk, Olmstraat

Vidak organiseert een **cursus**

Videoclipdansen, een lessenreeks

van tien lessen

Info: 02-242 62 08 (na 18.00 uur)

DOORLOPEND

TERVUREN

Volleybalclub 55 +

Elke dinsdag van 14.30 tot 16.30 uur

Info: Jozef Pessendorfer, 02-720 78 47

NIET TE MISSEN

TENTOONSTELLING

Het leven zoals het is: de vrouwengevangenis

In Wemmel kunt u gaan kijken naar een documentaire schets van het dagelijkse leven in de vrouwengevangenis van Brugge. Fotografe Ine Dehandschutter kreeg de toestemming om een half jaar lang, één keer per week, foto's te maken in de cellen, de werkplaatsen, tijdens de lessen en andere dagelijkse bezigheden. Er zitten zo'n honderdtal gedetineerde vrouwen in deze gevangenis, de meeste zijn ongehuwd of gescheiden en hebben één of meer kinderen. De documentaire schetst een beeld van het gevangenisleven van vrouwen, rekening houdend met de regels en beperkingen opgelegd door de directie. Uit respect voor de privacy werden alleen die vrouwen gefotografeerd die hun toestemming gaven om mee te werken aan het project.

Wemmel, GC De Zandloper, van 9 januari tot 4 februari. Tel. 02-460 73 24.

De Zijderoute in Brussel

De historische Zijderoute, een netwerk van handelsroutes door landen als China, Japan, Mongolië, Iran, Oezbekistan, Tadjikistan, Azerbaidzjan en Turkije verbond ook verschillende culturen en dus ook mensen. Ze zorgde voor een nooit eerder geziene uitwisseling van ideeën, kunst, wetenschap en vernieuwingen. Tijdens het Zijderoutefestival in het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten kunt u kennis maken met

Yo-Yo Ma

kunstenaren uit al die landen. Concerten, films, gastronomie en lezingen, kortom, genoeg voor een aangename kennismaking.

Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23 in Brussel.
Info: 02-507 82 00,
www.sofil.be
Van 14 januari tot 4 februari

Giuseppe Verdi door Johan Uytterschaut, musicoloog en docent aan het Lemmensinstituut in Leuven. Ook nog op 4, 11 en 18 februari, telkens van 20 tot 24 uur.

DINSDAG 5 FEB

GRIMBERGEN

Similes St. Alexius Grimbergen
Info-avond over praktische overwegingen bij bewindvoering en gedwongen opname van psychisch zieken.
Info: 02-466 31 57 of 02-456 82 83

VARIA

CC Papeblok 02-768 03 00
Pastoor Vanderaendestraat 15
Seniorenpresentatie
De Ideale Wereldcruise
door het Titanic Ensemble
● 15.00

DONDERDAG 24 JAN

WEMMEL

Bibliotheek van Wemmel
De Ridderlaan
Leesgroep Bib Wemmel neemt **'Geheime Kamers'** van Jeroen Brouwers onder de loep.
Info: 02-462 06 90
● Van 14 tot 15.30 uur

ZONDAG 27 JAN

LAKEN

Wandeling in Steenhuffel.
vertrek aan de leeuwen op het Bockstaelplein
Organisatie: Sacha
Info: 02-520 77 30

VRIJDAG 1 FEB

WEMMEL

Bibliotheek van Wemmel
De Ridderlaan
Leesgroep Bib Wemmel neemt **'Littekens'** van Patricia De Martelare onder de loep.
Info: 02-462 06 90
● Van 14 tot 15.30 uur

ZATERDAG 2 FEB

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoevestraat 67
Preselectie voor het 8e Groot Nederlands Dictee
Davidsfonds/Knack.
Info: 016-31 06 08

groep internationalen die in de rand rond Brussel wonen. Bedoeling is een schets te geven van wat Vlaanderen te bieden heeft.
Info: vzw 'de Rand', Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel. 02-456 97 80, www.derand.be

VANAF 24 JAN

MOORSEL

De Steenberg, Spechtenlaan 8
Primitieve dans (6 lessen)
Info: Rit Jansseune, 02-767 45 86

DINSDAG 22 JAN

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam, Beekstraat 172
Vormingsavond
Bierproeverij, Trappist
● 20.00

DINSDAG 22 JAN

SINT-ULRIKS-KAPELLE

Kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20
Israëli's en Palestijnen: strijd zonder einde?
Door Manu Tassier, redacteur buitenland bij De Standaard
Info: 02-466 20 30
● 14.00

VANAF 18 JAN

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoevestraat 67
Luistercursus muziek, thema:

VOORDRACHTEN CURSUSSEN

VANAF 14 JAN

TERVUREN

Nettenberg, Hertenbergstraat 1
Sacrale dans (tien lessen)
Info: Hilde Vanderlinden, 02-767 57 80

VANAF 15 JAN

TERVUREN

Nettenberg, Hertenbergstraat 1
Spaanse conversatie (12 lessen)
Info: Lily Peeters-Wollaert,
tel. 02-767 42 29

DINSDAG 15 JAN

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1

Speakers Corner

Professor Baetens-Beardsmore over 'Tweetalig en meertalig onderwijs'. Speakers' Corner is een lezingenreeks georganiseerd door de vzw 'de Rand' en richt zich tot de grote

DINSDAG 15 JAN

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Senioren
Show Lia Linda
● 14.00

WOENSDAG 16 JAN

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Amerika: coast to coast
Wim Tollenaere en Isabelle DeVis
● 20.00

DONDERDAG 17 JAN

TERVUREN

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 februari tot 4 maart 2002 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 11 januari a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar **RandUit Agenda 02/767 57 86**. U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres: **Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren**, met de vermelding **RandUit Agenda**. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE Geneviève Ostyn.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn van de hand van **Chris Vandendriessche**.

VORMGEVING **Mega.L.Una**, Brussel

DRUK **A. De Cuyper-Robberecht**, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Henry Coenjaarts, Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse minister van Jeugd, Cultuur, Brusselse aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking.

Waterwinningsproject dreigt gemeente onleefbaar te maken

De Vlaamse Maatschappij voor Waterwinning (VMW) wil nog dit jaar starten met de aanleg van een gigantisch waterwinningsproject in Neerijse, een deelgemeente van Huldenberg. De volledige realisatie van het project wordt geraamd op 20 jaar en voorziet onder meer in de bouw van twee enorme mengbekkens van elk een miljoen kubieke meter water die samen ruim 50 hectare beslaan. Dit zogenaamde LIJN-project zorgt in het landelijke Neerijse voor de nodige opschudding. Een aantal bewoners die onteigend dreigen te worden, stapte naar de Raad van State en de Vlaamse regering werd gevraagd om alsnog tussenbeide te komen.

Niettegenstaande het in Vlaanderen veel regent is de vraag naar water groot. Aan die vraag wordt momenteel nog voldaan met opgepompt grondwater, maar de grondwaterlagen zijn op termijn ontoereikend om in de behoefte te voorzien. De watermaatschappijen schakelen over op de exploitatie van oppervlaktewater. Door de povere kwaliteit van ons rivierwater is dat geen eenvoudige opdracht. Nauwgezet speurwerk is vereist om een schone waterloop te vinden met een voldoende debiet. De bovenloop van het Dijlebekken -Laan, IJse, Nethen (LIJN)- voldoet aan de gestelde norm. Daarom liet de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) haar oog op Neerijse vallen voor de inplanting van een nieuw waterwinningsproject. Het gemeentebestuur en de inwoners zijn echter niet van plan om zich hierbij neer te leggen, want ze vrezen dat het LIJN-project wel eens de doodsteek zou kunnen betekenen voor het dorp. 'De gemeente is tegen het project gekant', zegt schepen Jules Kriegels, bevoegd voor Ruimtelijke Ordening,

Stedenbouw en Leefmilieu. 'De VMW moet maar een andere locatie zoeken waar de overlast voor de mensen minder groot is. Bovendien is het water dan nog niet eens voor ons bestemd. We zijn een landelijke gemeente en dat moet zo blijven.' Jules Kriegels spreidt de plannen van de bouwaanvraag wijd open op de vergadertafel van het bestuurscollege. 'Hier moeten twee spaarbekkens komen van elk 1 miljoen m³ water', wijst hij aan op het hoogst gelegen deel van Neerijse, midden in

'We zijn een landelijke gemeente en dat moet zo blijven'

een landbouwgebied en een aangrenzende woonzone. 'Een gebied van ruim 50 ha. Kun je je dat voorstellen? Er moet maar liefst 7 miljoen m³ zand uitgegraven worden en dat moet allemaal weggevoerd worden langs deze weg hier.' De schepen glijdt met zijn vinger over de bescheiden N253, de weg die Overijse verbindt met Leuven over Huldenberg, Loonbeek, Neerijse, Korbeek-Dijle en Egenhoven. In de praktijk is het een lokale (woonfunctie primeert op verbinding-functie nvd) smalle, bochtige pittoreske weg zonder voet- noch fietspad en met heel wat lintbebouwing. Twee personenauto's kunnen elkaar op veel plaatsen nauwelijks kruisen. Als daar dagelijks tientallen 50-tonners bijkomen is het hek van de dam.

FOTO: PASCAL VIGNERON

Tuin wordt talud

Het gemeentebestuur staat niet alleen in zijn protest tegen het project. Milieubewegingen, oudercomités, fietsersbond, politieke fracties, jeugdbewegingen en talrijke particulieren hebben zich verenigd in de actiegroep 'WACHT e BEKKE'. We zitten met enkele vertegenwoordigers rond de tafel in de gemeentenzaal 'Het Pakhuis'. Ugo Magnus deelt de pamfletten uit voor de grote protesttocht die werd gehouden op 18 november l.l. 'De bouwaanvraag werd vorig jaar juli openbaar gemaakt', zegt hij. 'Dat doen ze altijd zo, midden in een periode dat er veel mensen met vakantie zijn zodat er een minimum aan bezwaarschriften binnenkomt. Gelukkig hebben enkele alerte mensen meteen gereageerd.' Op het pamflet staat in het groot 'Nee aan het LIJN-project en aan nog meer zwaar verkeer op de N253'. Tinneke de Hingh verduidelijkt dat de VZW Milieuraad Huldenberg niet gekant is tegen het aanleggen van een drinkwaterreservoir op zich. De bekkens liggen gewoon op de verkeerde plaats. Aanvankelijk was het LIJN-project voorzien in de Dijlevallei zelf en de vzw Milieuraad Huldenberg was niet tegen deze locatie. Enerzijds omdat dit gebied toen op het gewestplan stond aangeduid als woonuitbreidingsgebied en men zo dacht te kunnen vermijden dat er extra vrachtwagenverkeer zou worden ingelegd voor het opvullen van de oude zandgroeve. Anderzijds was er op de plannen die in '97 bekend waren geen

Jules Kriegels

FOTO PASCAL VIGNERON

sprake van verdere ontzanding, zodat niemand toen kon voorzien wat voor verkeersoverlast het LIJN-project zou meebrengen. Pas met de bouwaanvraag van juli l.l. is de uiteindelijke omvang van het project duidelijk geworden. Het grenst direct aan een woonwijn. Van een aantal mensen wordt de tuin onteigend en die mogen in plaats daarvan aankijken tegen het 25 meter hoge talud dat rond de waterbekkens wordt aangelegd. Het project voorziet ook in de bouw van een waterproductie- en zuiveringscentrum en in een kilometerslang leidingennet om het opgepompte water naar de bekken in Neerijse te krijgen.

Moet er nog zand zijn?

'Ze hebben ons stom gehouden', zegt schepen Kriegels van achter zijn kaarten op het gemeentehuis. 'De laatste gewestplanwijziging dateert van 1998. Het gebied werd toen een zone voor openbaar nut. Sindsdien hebben wij niks meer gehoord van de VMW. In juni van vorig jaar hebben we een verzoek voor advies ontvangen van de Bestendige Deputatie van de provincie. Wij hebben ongunstig geadviseerd op 5 juli en de Gemeentelijke Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu (GAROL) heeft eveneens negatief geadviseerd op 7 september. Toch vrees ik het ergste. Wij zijn weliswaar gehoord geweest door de milieucommissie van de provincie, maar dat was volgens mij een dovemansgesprek. Toen ik bijvoorbeeld een opmerking maakte over de overlast van al die vrachtwagens, kreeg ik als antwoord dat dit hun probleem niet was. Ik heb stellig de indruk dat zij het project zullen goedkeuren', voorspelt Jules Kriegels terwijl hij zijn kaarten misnoegd opvouwt. Naast de gebrekkige communicatie is er volgens

Ugo Magnus van de actiegroep 'Wachte Bekke' ook sprake van belangenvermenging. 'Het hele project loopt over een periode van 20 jaar. Het eerste bekken moet operationeel zijn in 2008. Het tweede bekken pas in 2022. De huidige eigenaar van het merendeel van de gronden is niet toevallig de firma die de zandgroeve exploiteert op dezelfde locatie en die meer dan waarschijnlijk de graafwerken voor de bekken zal uitvoeren. Het zou voor haar bijzonder interessant zijn als ze de miljoenen m³ zand die ze zullen uitgraven ook kunnen verkopen. Dat is volgens mij de reden waarom het tweede bekken zoveel later is voorzien. Op die plaats kan namelijk het uitgegraven zand worden opgeslagen tot het verkocht is. De gemeenteraad heeft daar overigens ook duidelijk naar verwezen in zijn advies van 9 augustus l.l. Ik ben niet optimistisch', besluit schepen Kriegels, 'maar we zullen alle mogelijkheden uitputten. We voelen dat er zware druk wordt uitgeoefend van buitenaf. Dat merk je als je in detail over de zaak begint te praten. Ik heb soms de indruk dat onze gesprekspartners niet eens weten waar Neerijse ligt. Tijdens de hoorzitting in Leuven kregen wij alleen maar te horen dat

er dringend drinkwater nodig is. Maar wij hebben hier al een regionale Riolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) en een regionale stortplaats klasse II (inerte materialen bv. bouwrestanten nvdv). Bovendien loopt in Neerijse een Natuurontwikkelingsproject waarvoor 884 ha onteigend wordt; allemaal landbouwgrond die natuurgebied wordt. Het is gewoon teveel. Heel onze streek gaat eraan'.

Geen alternatief

Bij de VMW is men ook niet onverdeeld gelukkig met de locatie in Neerijse, maar de waterwinningsmaatschappij ziet geen andere mogelijkheid. Het project wordt al meer dan twintig jaar bestudeerd en er is geen valabel alternatief om de drinkwatervoorziening in Vlaams-Brabant veilig te stellen. De VMW ziet er ook geen graten in dat de huidige eigenaar de werken afmaakt. Er zal een openbare aanbesteding worden uitgeschreven, maar het lijkt weinig waarschijnlijk dat een andere aannemer zich zal inschrijven om iets af te maken waar een andere al mee begonnen is. Volgens de VMW zal de verkeersoverlast op de gewestweg slechts drie jaar duren, waarbij voorbijgegaan wordt aan het feit dat de N253 niet eens meer is berekend op het huidige verkeer. Tenslotte moeten ook nog ongeveer 2 km aan- en afvoerleidingen door het natuurgebied van de 'Doode Bemde' worden getrokken. De aanleg daarvan in de Dijlevallei werd ooit geweigerd omdat er een ondergronds gebouwtje moest worden aangelegd dat niemand gestoord zou hebben! Het is nu afwachten of de bestendige deputatie van de provincie Vlaams-Brabant de milieuvergunning voor het LIJN-project al dan niet zal goedkeuren.

Flor Stein

PROVINCIAAL NJET

Bij het ter perse gaan van dit nummer vernemen we dat de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant unaniem heeft beslist om de aanvraag van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) voor de milieuvergunning ten behoeve van het LIJN-project niet goed te keuren. Vooral de verkeersveiligheid, de overlast voor de bewoners en de grootschaligheid van het project gaven de doorslag bij die beslissing. Het actiec Comité WACHTeBEKKE is bijzonder gelukkig met het provinciale njet en wacht nu gespannen af of de VMW tegen deze beslissing in beroep zal gaan bij Vlaams minister van Leefmilieu Vera Dua.

van huizen en tuinen

FOTO: S. PASCAL VIGNERON

Monnikenwerk met pen en ganzenveer

24

'Het is absoluut niet uit de tijd. De botanische illustratie blijft ook vandaag een belangrijk instrument in de beschrijvende plantenkunde', zegt Gert Ausloos, educatief medewerker van de Plantentuin. 'Eén goede illustratie bevat meer informatie dan talrijke pagina's tekst en foto's omdat men de verschillende onderdelen van de plant in verschillende fasen of seizoenen en onder verschillende hoeken kan afbeelden.' Bovendien laat de teken-techniek ook toe om essentieel geachte details te beklemtonen en is het getekende beeld altijd veel helderder dan de scherpste foto.

Artistieke meerwaarde

Alhoewel de botanische tekenaars in een wetenschappelijk keurslijf zitten - hun tekening moet zo precies en correct mogelijk zijn, zonder artistieke vrijpostigheden - slagen de besten erin om hun werk toch een artistieke meerwaarde te geven.

Wellicht de meest getalenteerde botanische tekenaar van Meise was een vrouw, Hélène Durand, die in de eerste helft van de 20ste eeuw in de Plantentuin werkte. Vandaag is ze echter zo goed als vergeten.

Hélène Durand (1883-1934) was de dochter van Theophile Durand, directeur van de Plantentuin tussen 1901 en 1912. Ze kreeg een opleiding als tekenares en werkte een tijdje in het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. Samen met haar vader stelde ze de *Sylloge florae congolanae* op, een inventaris van de 3.546 in 1908 gekende Kongolese Spermatofytensoorten. Na het plotse

Als een monnik zit Antonio uren per dag gebogen over een soort microscoop boven een vel papier waarop een gedroogde plant is gekleefd.

Antonio is een van de drie vaste botanische tekenaars van de Nationale Plantentuin van Meise. Het lijkt een anachronisme in deze tijden van computers en gedigitaliseerde beelden dat iemand dagenlang bezig is met het haarfijn overtekenen van bloemen of paddestoelen. Dat hij daarbij ook nog gebruik maakt van een ouderwets pennetje en zelfs van een ganzenveer maakt het helemaal uit de tijd.

overlijden van haar vader in 1912 kwam ze voltijds in dienst van de Plantentuin als illustrator. Daar produceerde ze in haar vrij korte carrière honderden kwalitatief zeer hoogstaande illustraties. Hélène Durand werkte zeer nauwgezet. Op alle tekeningen noteerde ze de oorsprong van de plant en de dag en zelfs het uur waarop ze de tekening had afgemaakt. Een afbeelding van een kegel van een zilverspar (*Abies nobilis*) nam bijvoorbeeld 105 uur en 30 minuten in beslag.

Absolute wereldtop

Haar meest indrukwekkende realisatie zijn de honderden aquarellen van levende planten die ze maakte. Binnen

deze groep werken neemt de serie over de naaktzadigen een uitzonderlijke plaats in. Een van de behandelde groepen, de palmvarens, zijn oeroud maar zijn vandaag met uitsterven bedreigd. De door Durand afgebeelde palmvarens maken vandaag nog steeds deel uit van de collecties van de Nationale Plantentuin, terwijl de coniferen terug te vinden zijn in het Arboretum van Tervuren. Alhoewel de exacte weergave van de kenmerken van de plant ook in deze aquarellen primeert, zijn het tegelijk schitterende kunstwerkjes. Met deze serie aquarellen behoort Durand zonder enige twijfel tot de absolute wereldtop van de botanische illustratoren. Hélène Durand leefde voor haar werk. Samen met haar zus Louise woonde ze in Brussel in een bescheiden appartementje. Tegen het einde van haar leven leed ze aan een zware longziekte, waaraan ze enkele dagen voor haar eenenvijftigste verjaardag stierf.

Een aantal van haar tekeningen werden gebruikt ter illustratie van wetenschappelijke artikels, maar haar monumentale reeks over de naaktzadigen is tot op vandaag onuitgegeven. Daar zal binnenkort misschien verandering in komen, want de Plantentuin overweegt nu om een kunstboek uit te geven met die aquarellen en wil over enkele jaren een tentoonstelling over haar werk organiseren.

Paul Geerts

Info: Nationale Plantentuin, Domein van Bouchout, 1860 Meise, 02/260 09 20 - website: www.BR.fgov.be

Dienstencentrum Negenhof haalt mensen uit hun isolement

Het nieuwe dienstencentrum voor senioren Negenhof in de wijk Negenmanneke in Sint-Pieters-Leeuw opende vorig jaar oktober zijn deuren en al na enkele maanden blijkt het initiatief een succes. 'Het feit dat we al een heel aantal vaste klanten hebben bewijst dat er behoefte was aan dit centrum', aldus een stralende centrumverantwoordelijke Els Aerts.

In de vroegere gemeenteloods in de Leeuwse Sint-Stevensstraat huist sinds kort het Vlaams Sociaal Centrum, waar het PWA, de VDAB en het lokaal dienstencentrum Negenhof onder één dak zitten. Een dienstencentrum voor senioren is niet nieuw in Sint-Pieters-Leeuw. 'In Ruisbroek hebben we al meer dan 10 jaar het dienstencentrum 't Paviljoentje', legt centrumverantwoordelijke Els Aerts uit. 'Gezien het grote succes van dat centrum is er een onderzoek geweest naar de behoefte aan een gelijkaardig initiatief in de andere wijken van Sint-Pieters-Leeuw. Daaruit bleek dat in Negenmanneke de behoefte aan een centrum groot was en dat is niet verwonderlijk, gezien precies in die wijk de concentratie senioren het grootst is.'

Warme maaltijd

'Het dienstencentrum wil een plaats zijn waar mensen voor activiteiten terecht kunnen, waar ze elkaar kunnen ontmoeten en waar ze gebruik kunnen maken van een aantal diensten die hun leven vergemakkelijken', vertelt Els Aerts. 'Het Negenhof staat open voor alle Leeuwenaren, maar onze specifieke aandacht gaat uit naar senioren en andersvaliden. Momenteel bereiken we vooral mensen tussen de 50 en de 65 jaar, de senioren groep die het meest mobiel is. In de toekomst willen we manieren zoeken om mensen die niet zo makkelijk tot hier geraken toch de kans te bieden om naar het Negenhof te komen. Het is nu al zo dat vrijwilligers af en toe voor chauffeur spelen.' Voor 202 frank of vijf euro kunnen Leeuwse senioren een warme

maaltijd krijgen in de ontmoetingsruimte van het centrum, die ook de hele dag dienst doet als cafetaria. Wie zelf geen wasmachine of droogkast heeft, kan gebruik maken van het wasalon en één keer per week staat een pedicure ter beschikking. 'We proberen ons dienstenaanbod zo ruim mogelijk te maken', aldus Els Aerts. 'Een belangrijk aspect daarbij is de sociale dienstverlening. De mensen kunnen bij mij terecht voor hulp bij het invullen van formulieren, voor inlichtingen over thuiszorgmogelijkheden en noem maar

'Heel veel senioren wonen alleen en hebben nog maar erg weinig sociaal contact'

op.' Voor de dagelijkse gang van zaken worden de drie vaste medewerkers van het dienstencentrum bijgestaan door vrijwilligers, die elk een namiddag de bar openhouden.

Vereenzaming

Eén van de grote aantrekkingspolen van het dienstencentrum is de waaier aan activiteiten die elke week op het programma staat. 'We proberen voor zoveel mogelijk afwisseling te zorgen.

De ene week zijn er computerlessen of cursussen Spaans en Engels, de andere week leren we hen bloemschikken of wenskaarten maken. We trekken er ook regelmatig met de bus op uit. Onze uitstapjes naar Brussel of Antwerpen hebben heel veel succes. De bus zit bijna altijd afgeladen vol', aldus een tevreden Els Aerts. De verklaring voor het succes van het Negenhof is volgens Els Aerts eenvoudig. 'De vereenzaming in onze maatschappij is groot. Vroeger woonden bejaarde ouders vaak in bij hun kinderen. Nu is dat niet meer vanzelfsprekend. Heel veel senioren wonen alleen en hebben nog maar erg weinig sociaal contact. Een centrum als het Negenhof biedt hen de kans om hun sociale leven weer op te nemen en allerlei mensen in een ongedwongen sfeer te ontmoeten. De reacties op het initiatief zijn dan ook heel positief. Het is echt prachtig te zien hoe een oude vrouw die in haar hele leven nog nooit had gekaart nu elke week staat te trappelen als het kaartnamiddag is', vertelt Els Aerts.

Tina Deneyer

Het dienstencentrum Negenhof is elke werkdag open van 10 tot 17 uur. Voor meer informatie: Dienstencentrum Negenhof, Sint-Stevensstraat 62, 1600 Sint-Pieters-Leeuw, 02/332.59.53, e-mail: els.aerts@sint-pieters-leeuw.be

FOTO: PASCAL VIGNTRON

WACHTEN OP ASIEL

Sinds België nieuwe asielzoekers geen leefgeld, wel kost en inwonen in een asielcentrum geeft, dagen minder gegadigden op. Het zijn er nu een tweeduizend per maand. De bestaande centra kunnen dat aantal aan, terwijl het netwerk van opvang in een rustig tempo kan worden uitgebreid. Of de sociale puinhoop waartoe het eerdere asielbeleid leidde, zo opgeruimd geraakt en vervangen wordt door een fatsoenlijk en efficiënt systeem, valt nog af te wachten. Maar de filters bij aankomst van de asielzoekers doen het alvast. Het centrum in Overijse is daardoor geen dringende must, er hoeven niet meteen zeshonderd vreemdelingen op Tombeek-Heide ondergebracht te worden

Er komen geen zeshonderd asielzoekers naar Overijse, maar er verblijven er wel al een zestigtal. Ze wachten dag na dag de vordering van hun asielaanvraag af. Die slopend ingewikkelde procedure kent meer staties dan de calvarie - stadia van ontvankelijkheid, onderzoek ten gronde, een beroep tegen onontvankelijkheid, een hoger beroep bij de Raad van State, het onderzoek naar medische of humanitaire zwaarwichtige redenen, werkvergunning, enzovoort. Het verkrijgen van asiel, regularisatie, nationaliteit en het bereiken van het gedroomde doel, hier wonen, werken en gedijen, vergt een overtocht in een bootje van papier dat procedurekanalen, dossierstromen en samenlevingsriolen moet overleven. Op die moeilijke tocht wordt het zestigtal asielzoekers begeleid door de Onthaalgroep Vluchtelingen Overijse, een klein vrijwilligersteam dat het zustersklooster als uitvalsbasis heeft. De officiële kant van een asielgeval laat de onthaalgroep aan de fataliteit over en aan de bevoegde instanties.

Ik juichte toen de restauratie van het sanatorium van Overijse tot een asielcentrum werd aangekondigd, ik mopperde en wachte af toen die restauratie werd uitgesteld en ingebed in ingewikkelde procedures. 'In januari 2002 is het zo ver,' verzekerde me een medewerkster van de minister van Binnenlandse Zaken in het voorjaar van 2001. 'Ooit komt het ervan,' zegt ze me nu. 2002 is begonnen, maar het sanatorium ligt er nog nutteloos en verkrot bij aan het eind van de groene oprijlaan naar Tombeek-Heide.

Maar de groep begeleidt de asielzoekers wel in de papieren doolhof en geeft ieder van hen een engelbewaarder van vlees en bloed. Omgekeerd wordt de asielzoeker voor de onthaalgroep een mens van vlees en bloed, meer dan alleen een dossier. Een broederpaar uit Montenegro, een gezin uit Eritrea, een Tataarse weduwe, een gescheiden vrouw met twee kinderen uit Oezbekistan en vele anderen: zij zijn op hun vlucht of de zoektocht naar een beter leven in België beland en via de wegen van OCMW-toewijzing of Caritas Catholica in Overijse gestrand. Die gemeente blinkt niet uit in sociaal beleid. Vandaar dat vrijwilligers zich zoveel mogelijk over de vreemdelingen ontfermen die voor het gemeentebestuur lastposten zijn.

Ik word meegenomen op een ronde van de plaatsen waar asielzoekers in Overijse wonen: een vleugel van het zusters-

klooster, een door de onthaalgroep gehuurde verdieping van een grote villa, een voormalig gemeentelijk schoolhuis en huurhuizen. Zo overkomt me wat de vrijwilligers voortdurend overkomt en hen tot hun werking aanzet: uit de massa van anonieme vluchtelingen over wie de media berichten in words, words, words, treden enkelingen naar voren.

Een ex-Russische ex-officier, van beroep mecanicien, bewoont met zijn vrouw en dochtertje een zolderkamer van het schoolhuis. Hij begrijpt Nederlands en spreekt het een beetje. Zijn handen jeuken, maar om aan het werk te kunnen gaan, staat zijn asielaanvraag er te slecht voor, zelfs zo slecht dat hij al geen OCMW-leefgeld meer krijgt. Wat zo'n man hier komt doen, kan bediscussieerd worden, maar nu is vooral aan de orde dat zijn zolderkamer zo klein is dat er geen plaats is voor een eettafel. De materiële situatie in het schoolhuis is terecht een grote zorg voor de onthaalgroep. Na herhaaldelijke klachten bij de gemeente is die situatie verbeterd. Waarna de groep moest vaststellen dat de huur van de kamers werd verhoogd, bijvoorbeeld van 6000 naar 9000 frank, geld dat het OCMW afhoudt van het maandelijkse leefgeld van de asielzoekers. Ik schaam me plaatsvervangend als ik dat verneem, en als ik de douches en de hele loodgieterij in het schoolhuis bekijk. Overijse heeft zopas zijn zwembad spectaculair vernieuwd. Daarbij bleef blijkbaar geen restant tegels, laat staan budget, over om dit schoolhuis elementair sanitair te restaureren.

Brigitte Raskin

Onthaalgroep Vluchtelingen Overijse vzw 02/6878801. Eerdere bijdragen over het ex-sanatorium in RandKrant februari en juli 2001.

Africamuseum krijgt vier bananendozen verborgen papieren

Het archief van de beroemde ontdekkingsreiziger Henry Morton Stanley (1841-1904), waarvan het Africamuseum in Tervuren de toegewijde bewaarder is, is eindelijk compleet. Via een aankoop van de koning Boudewijnstichting belandden onlangs nog vier bananendozen met tot dusver geheime papieren van Stanley in Tervuren.

Iedereen onthoudt van H. M. Stanley het ene laconieke zinnetje 'Mister Livingstone, I presume', waarmee de jonge ontdekkingsreiziger de oudere begroette in het Afrikaanse binnenland. Livingstone was daar op zoek naar de bronnen van de Nijl en Stanley was er op zoek geweest naar hem, een verhaal apart dat begint op Zanzibar en eindigt aan het Tanganikameer. Wie er het fijne van wil weten, moet zelf op ontdekkingstocht, van het worldwide internet naar het Africamuseum in Tervuren. Daar staan de ijzeren reiskoffer van zendeling Livingstone en de lederen reiskoffer van journalist Stanley collegiaal in één vitrine verenigd. Daar kun je veel over de eerste en alles over de tweede vernemen. Daar worden van Stanley immers de honderdduizenden zinnen in zijn dagboeken, reisverslagen en brieven bewaard. Daar berusten de dagboeken van zijn vrouw Dorothy, met de waarschuwing 'private' en 'secret' op de sneden. Daar ligt de correspondentie tussen Stanley en Leopold II, die hun handtekeningen respectievelijk door 'your most humble servant' en 'your good friend' vooraf lieten gaan. Daar kwamen honderden andere brieven aan Stanley terecht, waaronder vele van bekende tijdgenoten. Daar is kortom het hele Stanley-archief verzameld, een kostbare collectie die de wereld België gegarandeerd hoe langer hoe meer zal gaan benijden.

Van Londen naar Tervuren

Hoe het Stanley-archief in Tervuren terecht kwam, is ook een verhaal apart. Dat kadert natuurlijk in de band die de Belgische koning Leopold II met Stanley smeedde. De bastaard uit Wales die naar Amerika was overgestoken, de journalist van de New York Herald die op avonturocht naar Afrika was vertrokken, de van gestalte kleine man die figuurlijk groot wilde zijn, schopte het in dienst van Leopold II van verkenners van de Kongostroom tot de inrichter van de

Vrijstaat Kongo. Die Belgische connectie en de Afrikaanse verdiensten van Stanley werden in 1954, bij de vijftigste verjaardag van zijn dood, opgehemeld tijdens een plechtige herdenking in Tervuren. De daarbij aanwezige familie van Stanley, met name zijn adoptiefzoon Denzil, schonk kort nadien allerlei voorwerpen en souvenirs van Stanley aan het Africamuseum. Die verbinding tussen huize Stanley, Furze Hill bij Londen, en het museum in Tervuren werd versterkt door Marcel Luwel, het voormalige hoofd van het departement geschiedenis van wat officieel het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA) heet. Zo kwam het dat Richard Stanley, de adoptiefzoon van Denzil (en dus de adoptiefkleinzoon van Henry Morton), ervoor gewonnen werd het Stanley-archief in België terecht te laten komen. Hij verkocht het aan de Belgische Société Générale, die het in 1987

toevertrouwde aan het Africamuseum. Dat bracht de Stanley Papers en zijn hele departement geschiedenis onder in een statig gebouw dat voor de gelegenheid werd gerestaureerd en de benaming 'Stanley-paviljoen' kreeg.

Stanley Papers II

Na de verkoop van het archief in 1982 vonden de Stanley's nog meer papieren in Furze Hill, ondermeer in een geheime ruimte achter een bibliotheekrek. 'Alles bijeen een viertal bananendozen,' zegt Maurits Wynants, de huidige conservator van het Stanley-archief. Hij behartigde in 2000-2001 de remake van de operatie van 1982-1987. De verkoper was dit keer de weduwe van Richard Stanley, die via het veilinghuis

Christie's aan het Africamuseum liet weten dat ze het tweede pakket papieren van Stanley het liefst in Tervuren terecht zag komen. De koper werd de Koning Boudewijnstichting, die de aanwinst onmiddellijk in het Africamuseum liet bezorgen. Daar maakt Maurits Wynants nog een onderscheid tussen de Stanley Papers I en II, maar voorziet hij al de geleidelijke vermenging van beide pakketten tot het ene, complete Stanley-archief, een schatkist die meer en meer zal gaan schitteren naarmate haar inhoud aan het licht komt. 'Dat gebeurt om te beginnen in 2004,' kondigt Maurits Wynants aan, 'als de honderdste verjaardag van de dood van Henry Morton Stanley wordt herdacht en de exploten van de man op een kritische manier in herinnering worden gebracht.'

Brigitte Raskin

RESTAURANT

FOTO: S. PASCAL VIGNERON

Traiteur wordt restauranthouder

Tervuren is een smaakvol eethuis rijker en nog wel in hartje centrum, op de Markt. Chef-eigenaar Patrick De Rademaeker is geen onbekende voor de mensen uit de omgeving, want tot maart vorig jaar baatte hij een traiteurswinkel op hetzelfde plein uit. Hij was maar liefst 25 jaar traiteur in Tervuren, dus ervaring met de betere eetwaren heeft hij genoeg.

Wie vandaag langs de traiteurswinkel 'Patrick' op de Markt in Tervuren komt, zou de indruk krijgen dat er niets veranderd is. Vroeger heette die winkel al 'Patrick' en nu heet hij nog net zo. Het toeval wil echter dat Patrick De Rademaeker zijn zaak heeft overgedaan aan iemand die precies dezelfde voor naam heeft - en die het natuurlijk wel makkelijk vond dat hij de dingen kon laten zoals ze waren.

Non-stop

Maar de man die deze winkel jarenlang leidde, is dus naar de overkant vertrokken. Hij had al lang een oogje op dit mooie, oude pand, waar ooit café 'Het Vagevuur' gevestigd was. Het café sloot en het huis stond een paar jaar leeg want men vroeg er een exorbitante prijs voor. Die prijs zakte ten slotte en Patrick kon er in maart van vorig jaar zijn restaurant 'Het Park' openen. 'Die naam is wel goed,' zegt hij, 'want ik heb klanten van alle nationaliteiten, vooral veel Engelstaligen, en met die naam zullen ze geen moeite hebben.'

Patrick vertelt dat in het weekend veel wandelaars komen die een ommetje in het nabije Zoniënwoud combineren met een maaltijd bij hem. 'We zijn dan de hele dag non-stop open. Ook de keuken werkt non-stop.' Maar ook als we op een donderdagmiddag bij hem komen, zit het er vol. Je doet er dus goed aan te reserveren.

Elegante sfeer

Het interieur van het oud-Vlaamse huis past bij het uiterlijk. De muren zijn onbedekt gelaten zodat de antieke baksteen zichtbaar is. Achter de voordeur hangt een halfmond gordijn zoals je vroeger vaak in cafés zag. Het is in de kleuren zwart en rood, die je terugvindt

'Hier komen geen blikken binnen, we streven naar vers en seizoensgebonden'

in de stores voor de ramen. Tafels en stoelen zijn van het teak-genre. Op de grond doffe zwarte tegels. Het geheel ademt een verzorgde, elegante sfeer. En dat gaat door tot in de keurige toiletten. Tegen de wanden zijn versieringen aangebracht die verband houden met de zee: een model van een zeilboot, een aantal zeemansknopen in een lijst, een meeuw... Patrick heeft duidelijk iets met de zee.

'Ja, ik had vroeger mijn winkel al 'Zicht op zee' willen noemen,' lacht hij.

We horen dat hij een rubberboot heeft die zeewaardig is en waarmee hij niet alleen naar Engeland is gevaren maar ook tochten langs de kusten van de

Middellandse Zee maakte. Dat doet hij dan samen met zijn vrouw, Rita Nevens, die in het restaurant bedient. Ze wordt bijgestaan door Marie Dedonker, die qua uiterlijk enige gelijkenis met de vrouw van de baas vertoont. 'Zusjes?' vragen we.

'Nu, u bent niet de eerste die het vraagt,' luidt het antwoord. 'Maar we zijn geen familie.'

David die in de keuken werkt, behoort wel tot de familie; hij is de zoon van Patrick. Samen bereiden ze gerechten waarbij naar seizoensgebonden en vers gestreefd wordt.

'Hier komen geen blikken binnen,' verklaart Patrick vastberaden.

Zeer aanvaardbare prijzen

De kaart is die van een brasserie-restaurant. Opvallend zijn de aanvaardbare prijzen: voorgerechten van 325 tot 425 frank ofwel rond de 9 euro, een groot aantal salades en pasta's van dezelfde prijs en vervolgens hoofdschotels die meestal de 12 euro nauwelijks overschrijden. Alleen een 'ossenhaas in Meaux mosterdsaus' kost 750 frank of 18,59 euro. Op een bord staan altijd suggesties van de dag, minstens drie per gang. Juist die suggesties zijn afhankelijk van het seizoen, dus nu mosselen en wild bijvoorbeeld. De wijnkaart, met een dertigtal flessen, biedt alle mogelijkheden tussen eenvoudig en solide.

GVS

Brasserie-restaurant Het Park, Markt 9, 3080 Tervuren, tel. 02/306 71 32. Gesloten op maandag en dinsdag.

Patrimonium op dood spoor

31 juli 1978, de laatste tramtocht in Wemmel.

België kan terugblikken op een rijk spoorverleden. Zeker in en om de hoofdstad waren tram en buurtspoorwegen tientallen jaren een begrip. Daar blijft helaas weinig van over. Oude tramstellen verkommeren, historische stations verdwijnen. Alleen boeken en foto's houden de herinnering levendig. Toch is het niet allemaal kommer en kwel, want in verschillende steden verschijnt de tram opnieuw in het straatbeeld.

Ons land telt behoorlijk wat verzamelaars van 's lands rijke openbare vervoersgeschiedenis. Tientallen oude foto's vullen menige privé-collectie. Slechts af en toe krijgt het publiek de kans die te zien, op een tentoonstelling of in een boek. Het recentste initiatief is het boek 'Wemmel Tram Story 1911-1978' dat eind oktober verscheen. Het beschrijft de geschiedenis van een bijzondere tramlijn.

Heimwee naar de tram

'Het idee om de geschiedenis van de tram in Wemmel te boek te stellen leefde al langer', legt auteur Paul De Backer uit. De vraag naar zo'n boek bleek groot, want menig Wemmelaar heeft heimwee naar de tramverbinding met Brussel. 'We werden veel beter bediend met de tram dan met de

bussen die daarna kwamen', zegt De Backer die nostalgisch klinkt als hij begint te vertellen over de boerentram. Want ja, dat onderscheid werd gemaakt met de stadstram die binnen Brussel bleef. De boerentram had dan

'We werden veel beter bediend met de tram dan met de bussen die daarna kwamen'

wel een andere kleur en leek vaak een afdankertje in vergelijking met de stadstram, maar de voordelen die ze bood waren er niet minder om. De tram hielp dorpijs, zoals het Wemmel van weleer, in hun economische en culturele ontwikkeling.

Uniek in de wereld

Al ruim twintig jaar is de Wemmelse tram niets meer dan een herinnering. Staatkundige hervormingen (Wemmel

ligt in Vlaanderen, de tram kwam uit Brussel), de komst en de uitbreiding van de metro en andere factoren maakten dat 'Vlaamse' bussen van De Lijn de tram vervingen. De sporen, de stelplaats, ... ze verdwenen.

Niet alleen in Wemmel, in heel de regio is vrij onzorgvuldig omgesprongen met gebouwen en voertuigen die verbonden zijn met de (buurt)spoorwegen. 'Dat is vooral jammer omdat ons land uniek was', zegt Philippe Meert van Pro Tram, de vereniging die ijvert voor streekvervoer in Vlaams-Brabant. 'Nergens ter wereld lagen er op zo'n kleine oppervlakte 4.500 kilometer tramsporen; het is gewoon zonde dat we die geschiedenis verwaarlozen.' Zijn vereniging bezit twaalf oude rijtuigen, maar door gebrek aan middelen takelen die zienderogen af. 'De politieke wil ontbreekt om hier iets aan te doen en ook het publiek loopt niet warm voor deze zaak', stelt Meert keer op keer vast. In het buitenland wordt er volgens hem veel meer ondernomen om ook dat deel van het patrimonium in ere te houden.

Bedreigde gebouwen

Pro Tram slaagde er, samen met anderen, wel in het oude tramstation van Humbeek (Grimbergen) te laten beschermen. Maar veel andere gebouwen blijven bedreigd, als ze al niet zijn gesloopt. In de rand rest er bijvoorbeeld van de tramstations van Wemmel en Vossem (Tervuren) niets meer. Die van Dilbeek en Leerbeek werden gerenoveerd. Voor de site van Kuregem (Anderlecht) wordt een bestemming gezocht.

Chris Van Geyte

'Wemmel Tram Story 1911-1978', 180 blz., 1.500 exemplaren. Te verkrijgen in de Wemmelse bibliotheek, bij lokale boekhandels, Pro Tram. Uitg. Rail Memories.

Les voies ferrées hier et aujourd'hui

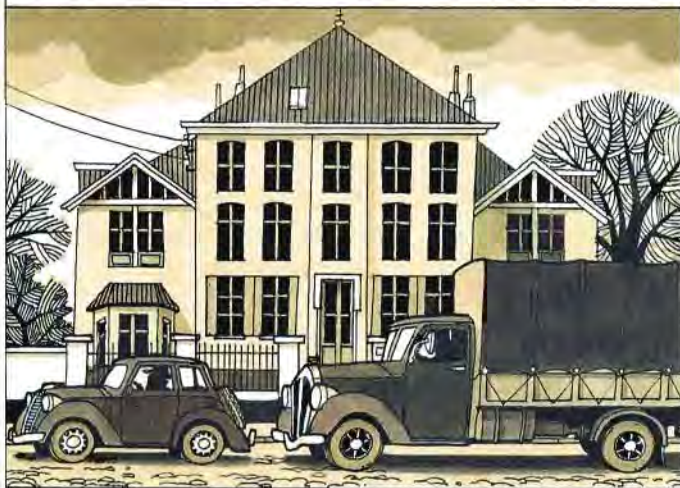
La Belgique s'enorgueillit d'un riche passé ferroviaire, particulièrement dans la capitale et sa périphérie, où tramways et vicinaux étaient à l'honneur. Il ne reste hélas pas grand-chose de ce riche passé : les arrêts de trams sont à l'abandon et des stations historiques disparaissent. La mémoire de ces lieux ne subsiste que dans des photos et des livres. La dernière initiative en date est l'ouvrage 'Wemmel Tram Story 1911 - 1997', paru à la fin du mois d'octobre.

EEN SCHINDLERS LIST VOOR WEZEMBEEK-OPPEM

VÓÓR WO.II BEZAT DE JOODSE GEMEENSCHAP EEN SANATORIUM VOOR KINDEREN AAN DE MECHELSESTEENWEG, PLAATSELIJK BETER BEKEND ALS „HET HOME VAN WEZEMBEEK.“ IN AUGUSTUS 1942 WERD HET GEBOUW DOOR DE DUITSE BEZETTER HERINGERICHT OM ER ZGN. „ALLEINSTEHENDE KINDER“ VAN JOODSE AFKOMST IN ONDER TE BRENGEN. IN WERKELIJKHEID BETROF HET HIER HOOFDZAKELIJK WEESKINDEREN VAN WIE DE OUDERS AL WAREN GEDEPORTEERD. OP EEN LERAAR EN TWEE WERKVROUWEN NA, WAS AL HET PERSONEEL JOODS.

HOEWEL KINDEREN ONDER DE 16 IN PRINCIPÉ NIET MOCHTEN WORDEN OPGEPAKT VOOR DEPORTATIE, STOPTE OP 30 OKTOBER 1942 EEN KLEINE PERSONENWAGEN EN EEN VRACHTWAGEN VAN DE GESTAPO VOOR HET HOME.

DRIE SS'ERS MET DE REVOLVER IN DE HAND, DWONGEN DE DIRECTRICE - MARIE ALBERT - AL DE KINDEREN EN HET PERSONEEL TE VERZAMELEN IN DE SPEELZAAL.

SLECHTS EÉN VAN DE MONITRICES SLAAGDE ERIN OM OVER DE HAAG TE ONTKOMEN. VAN HAAR IS NOOIT MEER IETS GEHOORD. DAARNA VERPLICHTEN DE DUITSERS MEVROUW ALBERT OM OP STAANDE VOET AL HET NIET-JOODSE PERSONEEL TE ONTSLAAN EN UIT TE BETALEN.

OM TE VERHINDEREN DAT ER ALARM ZOU WORDEN GESLAGEN, SNEDEN ZIJ ALLE TELEFOONDRADEN DOOR.

ONDER DE NEUS VAN DE 3 SS'ERS, SLAAGDE DE DIRECTRICE ER ECHTER IN OM EEN KORTE BOODSCHAP MET TELEFOONNUMMER TE KRABBELLEN OP HET LOONSTROOKJE VAN JULIA DEHAES, EEN VAN DE TWEE WERKVROUWEN UIT WEZEMBEEK-OPPEM.

HET TELEFOONNUMMER WAS DAT VAN HET O.N.E. - HET NATIONAAL WERK VOOR KINDERWELZIJN - DAT ONDER DE LEIDING STOND VAN YVONNE NEVEJEAN, EEN TOT BELG GENATURALISEERDE JODIN.

INTUSSEN REED DE VRACHTWAGEN MET DE 58 KINDEREN EN 8 PERSONEELSLEDEN VAN HET HOME RICHTING DOSSINKAZERNE IN MECHELEN.

NAAST DE WEESKINDEREN UIT HET TEHUIS VAN WEZEMBEEK-OPPEM, HEEFT Y. NEVEJEAN NOG TALLOZE ANDERE JOODSE KINDEREN VOOR DE VERNIETIGINGSKAMPEN BEHOED, WAARVOOR ZIJ DOOR DE STAAT ISRAËL, WERD GEPLAATST OP DE LIJST VAN "RECHTVAARDIGEN ONDER DE VOLKEREN." MARIE ALBERT OVERLEED OP 31 JULI 2001 EN WERD BEGRAVEN OP HET KERKHOF ETTERBEEK TE WEZEMBEEK-OPPEM. VANDAAG IS HET HOME EEN OPVANGTEHUIS VOOR JONGE DELINQUENTEN. (Bron: Michel Spreutels en de heemkundige kring "Het Anker.")

‘Hier blijven we altijd wonen’

‘Hier blijven we altijd wonen’, zeggen de Nederlandse Marjolein Kluën en haar echtgenoot vastberaden. ‘Het leven is rustiger in België en de mensen zijn minder gejaagd. Bovendien vond Marjolein in de rand snel haar draai in de niet-professionele muziekwereld. Haar hobby groeide intussen uit tot een ware passie.

‘Het bevalt ons opperbest in Tervuren. We wonen er al elf jaar en we blijven hier ook als mijn man binnenkort met pensioen gaat. In Leiden (het westen van Nederland) is het leven veel jachtiger. We komen er nog eens in de twee maanden; onze beide kinderen wonen daar en we hebben er uiteraard nog heel wat vrienden.

Brussels Light Opera Company
Ook in België kom ik geregeld in contact met Nederlanders, want mijn man werkt bij de Nederlandse ambassade. Na een verblijf in Indonesië stuurde het ministerie van Buitenlandse Zaken hem naar België. Hoewel we hier via de ambassade veel landgenoten kennen, is mijn kennissenkring eigenlijk veel-er internationaal. Dat komt omdat ik acht jaar geleden aansloot bij de Brussels Light Opera Company (BLOC), een internationaal amateurgezelschap dat operettes en musicals brengt. Ik hou van muziek en heb een behoorlijke stem, dus dacht ik: waarom niet aansluiten bij een zangvereniging? Als

kind had ik al interesse voor muziek, maar pas toen we in Indonesië woonden, ben ik er mij ook actief op gaan toeleggen. Later heb ik in Brussel nog wat zanglessen gevolgd.

Geen poespas in de Kamklub
Ondertussen ben ik bestuurslid van BLOC. Al enkele jaren repeteren we in gemeenschapscentrum De Kam in Wezembeek-Oppem. Door de gastvrije ontvangst en de uiterst behulp-

‘Toen we naar België verhuisden, heb ik meteen het nodige gedaan om hier ook echt in te burgeren’

zame medewerkers zijn we dat gaan beschouwen als ons huistheater. Na een repetitie van BLOC in het voorjaar van 2000 groeide het idee om een muziekclub op te richten waar spontaan en impulsief kan worden gezongen en gespeeld zonder beslommeringen van repetities en een al te strakke leiding. Samen met de Brit David Skinner en met medewerking van De Kam stampte ik de KamKlub uit de grond. Een beetje vergelijkbaar met een free podium. Vooraf even contact opnemen en je kan zo het podium op. Gewoon in jeans, zonder al te veel poespas. Die formule is zeer succesvol gebleken. Het leeuwendeel van de deelnemers aan die avonden is Brits, muziek zit hen blijkbaar in de genen. Maar we hebben

inmiddels ook enkele trouwe Vlamingen, Denen, Nederlanders, Portugezen en Duitsers in onze gelederen. Die diverse achtergronden resulteren in heel verschillende muziekgenres. Hoewel meestal het populaire genre zegeviert, samen met folk en jazz, komt klassiek ook af en toe aan bod. In 2002 plannen we zelfs een thema-avond rond operettes. We organiseren zo’n zes show-avonden per jaar, met telkens veertig tot zestig mensen in de zaal. Daarnaast zing ik ook nog in een klein koor van achttien mensen. We luisteren onder andere huwelijken en kerstconcerten op. Mijn dagen en vooral avonden zijn dus goed gevuld.

De route van de schoolbus

In Tervuren zijn we eerder toevallig terecht gekomen. Toen we in België aankwamen, besloten we om onze jongste naar de International School of Brussels in Watermaal-Bosvoorde te sturen. Op basis van de route van de schoolbus zijn we vervolgens op zoek gegaan naar een geschikt huis. De omgeving hier is prachtig en toch zo dichtbij de hoofdstad. Alles wat je nodig hebt is er: het museum, gelegenheid om te wandelen en te fietsen en het dorp om boodschappen te doen. Toen we naar België verhuisden heb ik meteen het nodige gedaan om hier ook echt in te burgeren. Mede omdat we al vrienden hadden in Antwerpen, heeft de integratie geen problemen opgeleverd. Belgen zijn zeker niet ongemakkelijk te benaderen, ook al zijn ze iets minder open dan Nederlanders. Je moet wat meer aandringen en als het dan klikt, is de vriendschap vaak bijzonder innig.’

Marjolein Kluën

De eerstvolgende show van de KamKlub vindt plaats op zaterdag 2 februari om 20 uur in de Beekstraat 172 in Wezembeek-Oppem. BLOC staat op 22 en 23 februari op het podium van De Kam met een country- en folkshow.

Meer informatie over de optredens van de KamKlub bij Marjolein Kluën op 02-767 08 93 of bij David Skinner op 02-767 74 49.

From Leiden to Tervuren

Marjolein Kluën moved from Leiden to Tervuren eleven years ago when her husband took up a post at the Netherlands Embassy. ‘And now we’re here to stay’, they say in chorus. ‘The pace of life is gentler here than back home, and the people are less flustered. When we first moved to Belgium I immediately did everything I could to settle down here’, says Marjolein, who also rapidly found her niche in the region’s non-professional musical world. In the meantime, what began as a hobby has now turned into a genuine passion.

FOTO: FASCAL VIGNERON